

Тема на деня ▶ 4-5

Най-ниската оферта печели 2/3 от Тракия

Лот 1 доказа, че строим добре, казаха от Трейс Груп Холд с председател на СД Николай Михайлов

Интервю ▶ 12-13

Листването на БЕХ ще върне интереса към борсата

▶ Спас Видаркински,
от УниКредит Булбанк

Инвеститор ▶ 13

Продажбите на Софарма скочиха с 10%

Нетните приходи от продажби на фармацевтичната компания Софарма нарастват с 10% до 520.7 млн. лв.

Инвеститор ▶ 13

Чуждите пазари извадиха Монбат от кризата

Ръстът на продажбите на Монбат на външните пазари чертае добра година за компанията

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

Пари

pari.bg

Понеделник

1 март 2010, брой 40 (4851)

USD/BGN: 1.44129

▼ -0.60%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.35700

▲ +0.60%

Българска народна банка

Sofix: 423.78

▼ -0.57%

Българска фондова борса

BG40: 118.09

▲ +0.02%

Българска фондова борса

БАНКИТЕ НЕ ВЯРВАТ НА ФИРМИТЕ

+15.8%

Жилищните кредити са се увеличили в края на януари с 15.8% на годишна база, сочи статистиката на БНБ. В същото време фирменото кредитиране се е свило с 7.28%. Проблем при отпускането на пари на компаниите са техните отчети, които според банкери не дават реална представа за състоянието на дружествата ▶ 6

Инвеститор ▶ 12

Настроения на БФБ

Бикове...
▲ 20%

Мечки...

20%

Коментар ▶ 3

Как общинските власти разбират революцията

Много от фирмите през зимните месеци са на ръба на оцеляването и продължават със съкращенията на персонала. За тях плащането на данъци и такси е последна грижа

Новини ▶ 8-9

Русия ще настоява за поне 50% от АЕЦ Белене

Русия ще настоява да получи най-малко 50% дял от АЕЦ Белене срещу заема от 2 млрд. EUR, който Сергей Кириенко обеща при посещението си в София, съобщиха за в. Пари от Росатом

Пари и работа ▶ 21

Енергийните специалисти ще са най-търсени

Крайно време е да се разреши въпросът с публично-частното партньорство във висшето образование, смята проф. д-р Иван Милев, ректор на Минно-геоложкия университет, София

Печеливш
Уорън Бъфет

Компанията на Уорън Бъфет Berkshire Hathaway отчете 20% годишен ръст на акциите си за 2009 г. Балансовата им стойност е 131.1 млрд. USD. Причините за положителните резултати на компанията са възстановяването на икономиката и покупката на Burlington Northern Railway, обясняват експертите. Berkshire има нетна печалба 8.06 млрд. USD за цялата 2009 г., което е увеличение от 61% спрямо 2008 г.

Губещ
Балрам Чайнрай

Футболният клуб Портсмут обяви първия фалит в историята на британската Премиер лига, събщи в Таймс в края на седмицата. Последният собственик на клуба - хонконгският бизнесмен Балрам Чайнрай, не успя да намери купувач на проблемната компания. Задълженията са за 60 млн. GBP. Клубът премина на външно управление, за да се избегне ликвидация от 1 март заради неплатени данъци в размер на 12.1 млн. GBP.

Мнения

► **В интересен казус попадаме** - държавата ни с действия и бездействия ще фалира бизнеса. От атрактивна хапка държавните поръчки се превърнаха в хапка, която засяда на гърлото. Има варианти държавата да се справи с предизвикателството, но не трябва да се подмотава прекалено дълго. Действайте, че скоро може и частният бизнес да излезе на стачка.

Иван Смилянов

► **Да се използват пари от държавния резерв** звучи лесно, но и рисковано. Съмнявам се дали емитирането на дълг в сегашната ситуация също е удачен вариант. Държавата може да осигури свежи пари за бизнеса чрез приватизация, но това пък ще отнеме много време и пак не е сигурно, че ще можем да се поздравим с успешни сделки.

Стоянка Стоянова

pari.bg Топ 3

- 1 Цунамито от Чили стигна Япония. В Чили са загинали 300 души, 2 млн. са засегнати.
- 2 Дянков: Отваряме данъчните досиета за 10 години назад. Кризата ще си отиде на три етапа, прогнозира вицепремиерът.
- 3 Fannie Mae отчете 72 млрд. USD загуба за 2009 г. Ипотечният гигант поиска нови 15 млрд. USD помощи

Коментар

Атомната котка пак остана в чувала

Филипа Радионова
philippa.radionova@pari.bg

” Първоначално изглеждаше, че кабинетът се опитва да скрие подробности. После по-вероятна стана версията, че самото правителство не е наясно какво точно прави

На 28 октомври миналата година, след като германският енергиен концерн RWE се оттегли от АЕЦ Белене, Бойко Борисов определи проекта като “котка в чувал”. Тогава премиерът зададе следния въпрос към предшественика си Сергей Станишев: Вие на базата на какво взехте решение да налеете 1.2 млрд. лв., когато оттам нататък липсва финансиране?

Четири месеца по-късно същият въпрос може да бъде зададен и на самия Борисов. След поредицата разходки на български представители до Москва и на руски до София правителството внезапно реши да форсира строежа на централата на принципа на каруцата пред коня - работим, а после мислим дългосрочно. Първоначално изглеждаше, че кабинетът се опитва да скрие подробности от разговорите с Русия. После по-вероятна стана

► **Правителството внезапно реши да форсира строежа на централата на принципа на каруцата пред коня - работим, а после мислим дългосрочно**
СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

версията, че самото правителство не е наясно какво точно прави и иска, но се оказва, че го иска много силно.

Основа на желанието са 2 млрд. EUR, които според обяснението на енергийния министър руснаците дават едва ли не без да искат нещо в замяна. Все едно си говорим за дарителски SMS за Хаити. Или Чили. А все още неясният дял, който Москва ще получи, после ще бъде прехвърлен на някой стратегически инвеститор и ще се оправят помежду си. Това се разбра, това казват.

Това, което не казват, но се подразбира, е кой всъщност повече иска и натиска за строежа на Белене. България или Русия? Тракторката, че Москва просто много иска да ни помогне приятелски, е детинска. Когато към картинката се припомнят “детайлите”, че говорим за руски изпълнител, руска технология и руско гориво, отговорите идват от само себе си. Един от тях е, че дори още да няма споразумение, има договореност на политическо равнище.

А най-ясни нещата стават, когато се върнем към въпроса от началото: Какво се случва после? Точната формулировка е - строежът продължава с дългово финансиране. Управляващите се надяват да е западно. А какво се случва, ако се окаже, че няма наплив от западни инвеститори, например заради другия основен играч и поради факта, че светът все още плавно ще излиза от криза? Отговорът на енергийния министър е - нов заем от Русия. Впрочем същият призна, че руски натиск има, но го нарече нормални лостове за прокаране на интереси.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ДЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/6776 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 4395840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„ Няколко години са спали, сега с Румъния ще берем срама за Дунав мост 2

► **Бойко Борисов**, министър-председател на България

ЕКоментар

Как общинските власти разбират революцията

Общинските данъчни служби щели да минат на гъвкаво работно време. Т.е. няма да хлопват кепенците по обяд за час, за да почиват дружно. Ще се наложи някои да работят, докато другите похапват. Голямата революция обаче е удълженото работно време. Да не си помислите, че ще работят до 19 или до 20 ч, като в дирекция Архитектура и градоустройство.

За общинските чиновници работа до 17.30 ч се счита за удължено работно време. Как общината ще си повиши събираемостта, като работното време на данъчните съвпада напълно с това на фирмите, където работят тези над 1 млн. данъчно задъл-

Красимира Янева
kyaneva@pari.bg

„ **За фирмите, които са на ръба на оцеляването, плащането на данъци и такси е последна грижа**

жени в София? Но явно от Московска 33 очакват, че столичани ще изкръшкат от работата, за да се издължат към общинската хазна. Но кръшкайки на работодателя, могат да останат без работа, а

после съвсем няма да имат пари за данъци и ще задлъжняват още повече. През 2009 г. фирмите масово не са си платили такса смет. Първо, защото някои от тях смятат, че тя е необосновано висока. Това преди време си го признаха от Московска 33 и дори обещаха да започнат да я намаляват през следващите 10 години.

Второ, защото нямат пари. Несъбраните вземания на общината от фирмите обаче може да се увеличат още повече, защото компаниите искат да имат повече оборотни средства или пък имат по-спешни разходи за разплащане.

Много от фирмите през зимните месеци са на ръба на оцеля-

ването и продължават със съкращенията на персонала. Така за тях плащането на данъци и такси е последна грижа и няма да има особен ефект от това, че ще бъдат публикувани в списъците на позора като длъжници. Това ще дисциплинира компаниите, които са по-стабилни във финансово отношение, и те вероятно ще се издължат към хазната.

Заплахата от запор на сметките ще се окаже по-дисциплинираща от списъците на позора. Доказателство за това е фактът, че през миналата година всички фирми, които са получили предупреждения, че сметките им ще бъдат блокирани, са се издължили към Столичната община.

Число на деня

282.7

► хил. са били пътуванията на българските граждани в чужбина през януари 2010 г., което е с 16.5% по-малко на годишна база

Празник

► **Баба Марта бързала, мартеници вързала**
СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

pari.bg реплики

► **Токът може да поскъпне с до 10% от 1 юли** - на това не се ли казваше "картелна договорка"? Да му увеличат цената направо с 20%. Какви са тези игри на дребно - 2, 5, 9%... Европейско качество - това не оправдава 10% повишение на цената.

Георги Данков

► **От Бойко-Борисовата**

2005 г. досега данъците в София скочиха с 300% - за сгради и такса смет. Те са непосилни за много хора. Два пъти бяха увеличени данъчните оценки и на много места в София те са над пазарните. Поскъпнаха водата и таксите за паркиране. Затова ще има дългове, мръсотия и бъркотия в София.

Кобург Велчев

Проучване

Операциите на МВР развълнуваха 56% от българите

Правителството получава 86.7% одобрение за борбата си с престъпността

Акциите на правителството срещу организираната престъпност се превърнаха в нещо като риалити шоу за българите. Народът масово се интересува от тях, следи новините, вълнува се и изразява силна подкрепа за добрите и силна омраза към лошите. И докато обсъжда с приятели какво са направили Цветан Цветанов и Со., среднестатистическият българин тръпне в очакване на следващия епизод с атрактивно заглавие.

Информираност
Общо 56% от участниците в анкета на Националния

център за изследване на общественото мнение (НЦИОМ) посочват, че силно се интересуват от операциите, които МВР предприе през последните месеци - Наглите, Октопод и др. Интересът е особено висок сред мъжете - близо 2/3 от тях твърдят, че следят в детайли операциите на МВР.

Експресното проучване е проведено в периода 19-23 февруари, като по домовете им са интервюирани 804 пълнолетни лица в 50 града на страната. Оказва се, че само 6% от градското население на България не следи публичната информация по темата. Основният канал за информация са новините - 54%. В същото време 40% от респондентите търсят подробности и информация от най-разнообразни източници. Интерес към подробностите по-често проявяват възрастните хора, над 50 години.

Оценка
1/3 от жителите на градовете посочват, че са подобрили мнението си за работата на правителството на ГЕРБ, откакто МВР провежда опе-

рации срещу престъпния контингент в страната. Други 39% твърдят, че оценката им за работата на кабинета от самото начало е добра. В същото време една пета от интервюираните признават, че не са променили лошото си отношение към правителството.

Очаквания
Хората очакват от правителството да продължи да се бори с организираната престъпност - 72%. Само 12% са на мнение, че дър-

жавата ще се откаже от подетата битка.

Масово е желанието да се разкрие истината за връзките на организираната престъпност с лица в държавните институции, съдебната система и политическите партии. Това проличава от високо одобрение на анкетиранияте - 87%, за предприетите мерки срещу високопоставени държавни служители, злоупотребили със служебното си положение (в данъчните служби, в

митниците, в държавната агенция за бежанците, в МВР, и др.).

2/3 от респондентите очакват, че операциите на МВР от последните месеци ще възстановят доверието към България от страна на международните институции.

В бъдеще
Мнозинството от респондентите - 71%, не се съмняват в твърдата воля на правителството да продължи да се бори с престъпността.

Въпреки това обаче те не са оптимисти за изхода от борбата с престъпността. Общо 46.4% допускат, че дори МВР и прокуратурата да съберат необходимите доказателства, това няма да е гаранция за издаването на справедливи присъди. Жителите на големите градове категорично не подкрепят допусканията, че операциите на МВР целят единствено пропаганден шум и отвличане на вниманието.

Дарина Черкезова

► Съгласни ли сте със следните твърдения?

	Да	Не	Не мога да преценя
Правителството има воля да се бори с организираната престъпност	71.4%	12.8%	15.8%
Предприети са решителни действия за достигане до върховете на организираната престъпност в България	58.3%	21.5%	20.1%
Този път виновните ще бъдат осъдени	28.6%	40.1%	31.3%
С операции Наглите и Октопод само се вдига шум и няма да бъде постигнато нищо съществено	34.7%	43.4%	21.9%
Този път държавата ще победи мафията	28.7%	44.9%	26.4%
МВР и прокуратурата няма да съберат достатъчно надеждни доказателства, които да доведат до справедливи присъди	38.2%	33.6%	28.2%
МВР и прокуратурата ще съберат необходимите доказателства, но това няма да доведе до справедливи присъди	46.4%	24.9%	28.7%
Операции Наглите и Октопод възстановяват доверието към България от международните институции	66.7%	11.7%	21.6%
Операции Наглите и Октопод имат за цел единствено да отклонят общественото внимание от други по-важни проблеми на страната	29.4%	49.6%	21%
Операции Наглите и Октопод обслужват единствено политически и бизнес интереси и служат за разчистване на лични сметки	30.6%	40.2%	29.2%

Източник: НЦИОМ

2/3

► от българите очакват, че операциите на МВР от последните месеци ще възстановят доверието към България

Ниската оферта печели 2/3 от

Избраха Трейс Груп да изгражда Лот 2 за 137.8 млн. лв.

Илиана Тончева
itoncheva@pari.bg

Обединението между българските компании Трейс Груп Холд и СК 13 холдинг ще изгражда Лот 2 на автомагистрала Тракия от Стара Загора до Нова Загора срещу сумата от 137.8 млн. лв., стана ясно, след като Агенция пътна инфраструктура обяви официално резултата от конкурса за тази отсечка. Обединението предложи най-ниската оферта за аутобана. Критерият най-ниската цена да бъде определяща при избора на строител и за Лот 3 на магистрала Тракия засега остава. Това коментира регионалният министър Росен Плевнелиев. Според него в момента върви съгласуване между ведомствата, ангажирани да променят Закона за обществените поръчки, за да може в бъдеще този критерий да отпадне и да се приеме, че най-голяма тежест при избора на изпълнител за големите инфраструктурни проекти ще има икономически най-изгодната цена.

Опасения

Докато стартира процедурата за строител на Лот 3 на Тракия, крайният срок за подаване на оферти за който е 29 април, обаче законът едва ли ще бъде променен, коментираха експерти за в. Пари. Според тях това означава, че ще важат досегашните правила. Така две трети от аутобана ще се

изграждат вероятно далеч под планираните предварително стойности. За Лот 2 предварително заложената стойност бе 3 млн. EUR за километър, а сега ще се строи за 2.2 млн. EUR за километър.

Гаранции

Вярно е, че има много примери, в които фирми, печелили проекти с най-ниската цена, впоследствие са искали оскъпяване, каза регионалният министър Росен Плевнелиев. Според него обаче изискванията към кандидатите да строят оставащите три лота от Тракия не позволяват анекси към договора за увеличаване на цената. Изпълнителят ще поеме по-голямата част от строителния риск, което предполага, че компанията са преценили докрай своите възможности, уточни Плевнелиев. Най-добрата оферта е тази, която може да бъде изпълнена на 100%, коментира и зам. регионалният министър Георги Прегъзов.

Основания

Предпочетохме Трейс Груп Холд да строи Лот 2 на магистрала Тракия заради това, че компанията декларира пълна готовност да започне веднага изпълнението на проекта. Това заяви Божидар Йотов, председател на УС на Агенция пътна инфраструктура, която е възложител на обществената поръчка. Според него друго предимство на Трейс е това, че холдингът има изградени бази и кариери в района, построил е Лот 1 на Тракия, заложил е изключително ниска печалба и може кадрово да обезпечи строежа. По информация на в. Пари старозагорският холдинг е заложил само 10% печалба.

Процедура

Отстранените може да обжалват до 10 дни

► Останалите да се състезават на финалната права четири компании и обединения може да обжалват резултата от търга в рамките на 10 дни, обяви Божидар Йотов, председател на УС на Агенция пътна инфраструктура. Според него затова засега обединението между Трейс Груп Холд и СК 13 не може още да се нарече победител, коментира Йотов.
► От Холдинг Пътища, който бе допуснат до отваряне на ценовите оферти, коментираха, че няма да обжалват решението на АПИ. Главбол-

гарстрой, която участва в конкурса, но бе отстранена още на етап технически оферти, също едва ли ще обжалва, прогнозира източници на вестника. Собственикът й Симеон Пешов коментира преди време, че офертата на Трейс Груп Холд е реалистична.

► Австрийската Strabag, която наддава самостоятелно, вече обжалва, но самата процедура пред Комисията за защита на конкуренцията. Австрийците оспорваха начина на провеждане на търга - защо се прави по Закона за обществените поръчки, а не по правилата на ФИДИК (Международната организация на инженерите консултанти). Жалбата им обаче бе отхвърлена като неоснователна от КЗК.

► Регионалният министър Росен Плевнелиев (в средата) смята, че на 3 май ще направим първа копка на

Позиция

Вярваме, че ще има качествен международен път

Холдинг Пътища АД приветства решението на българското правителство за избор на изпълнител за изграждането на Лот 2 на магистрала Тракия. Безспорен факт е, че колкото по-бързо се разгърне магистралното строителство в страната, толкова по-добри ще са перспективите пред българската икономика като цяло.

Без съмнение Тракия е сред най-важните и знакови пътни проекти, чието трасе преминава

Холдинг Пътища АД

” Инфраструктурното строителство изисква прозрачни процедури при икономически най-изгодната цена

през икономически най-оживените райони на страната и свързва столицата с Черноморския регион.

Ние от Холдинг Пътища АД винаги сме защитавали тезата, че инфраструктурното строителство в България изисква провеждането на честни търгове и сключването на прозрачни и конкурентни договори за строителство на магистрала, при които критерият за оценка е икономически най-изгодната цена.

Извазваме нашите надежди и пожелания предложената цена от 137 868 000 лв. с включен ДДС от избрания за изпълнител, въпреки разликата ѝ с повече от 100 млн. лв спрямо втория участник, да бъде достатъчна за срочно изпълнение на Лот 2. Вярваме, че без допълнително оскъпяване отсечката ще бъде изградена с необходимото качество, гарантиращо приемане на обекта в края на 25-ия месец и надеждна експлоатация.

Строителството на Тракия

аутобана

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Условия

Възложителят променя изискванията за Лот 3

Тръжните условия за Лот 3 няма да се променят по принцип. Единствените промени, които ще направи възложителят на проекта - Агенция пътна инфраструктура, ще бъдат с цел да се избегнат бъдещи обжалвания.

Става въпрос за това, че в конкурса за Лот 2 имаше над 120 въпроса към нас, главно защо рискът е изцяло за изпълнителя. Сега това ще бъде променено и рискът ще бъде преразпределен почти поравно между държавата и изпълнителя. Имаме опит от настоящата процедура за Лот 2, която показва,

Божидар Йотов,
председател на УС на Агенция
пътна инфраструктура

„Рискът се преразпределя почти поравно между държавата и изпълнителя“

че прекаленият натиск върху кандидатите води до разсейване на ценовите предложения, до големи разлики в офертите. В търга за Лот 3 държавата ще поеме част от риска, който засяга например геоложки проучвания. Ако при тези проучвания се окаже, че трябва да се променя инвестиционният проект, възложителят ще трябва да поеме своята част. Държавата обаче ще може да предяви своите претенции, ако проучванията не са достатъчно прецизни. До края на април ще трябва да се подадат оферти за избор на изпълнител.

Трейс Груп обещава да завърши аутобана в срок

Строежът на магистралата дава работа на 3000 души

Показали сме с работата си по Лот 1 на магистралата, че можем да строим добре, коментираха от Трейс Груп Холд АД. От обединението заявиха още, че офертата е разумна, умерена и добре обмислена, цената отразява възможностите на компанията и на партньорите в сдружението.

Ръководството на Трейс Груп Холд обещава, че ще си свърши работата в срок, като спазва напълно условията в договора за срок, цена и качество. Нормално е да работим на Лот 2 от автомагистрала Тракия, защото имаме сериозен опит в изграждането на предишната отсечка, коментира Тихомир Димитров, изпълнителен директор на водещата компания в структурата - Пи Ес Ай АД. Според него най-добър за България би бил вариантът отделните участъци от магистралите Тракия и Марица да се изпълняват от различни фирми и сдружения, за да може ресурсът, който имат българските и чуждестранните фирми на територията на България, да се използва по най-оптималния начин.

Кадри

В деня, в който Агенция пътна инфраструктура обяви решението си, областният управител на Стара Загора Йордан Николов и инж. Иван Христов, директор Административна дейност и управление на персонала

▶ **Николай Михайлов, председател на СД на Трейс Груп**

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

в Трейс Груп Холд АД, обсъдиха възможностите да бъдат наемани местни работници в изграждането на магистрала Тракия. Около 3000-4000 души ще участват ежедневно в строителството на магистралата, ще бъдат ангажирани между 500 и 600 машини. Ще бъдат необходими както специалисти, оператори на машини, така и неквалифицирана работна ръка. Идеята ни е да се направи подбор на работната ръка в региона, като се включат

бюрата по труда, обясни административният директор на дружеството. Тъй като лотът е предимно на територията на Старозагорска област, ще направим заявка за броя и квалификациите на необходимите работници и специалисти.

Бюрата по труда трябва да заявят необходимия финансов ресурс от правителството и да се извърши предварителен подбор на работната ръка, каза още той.

Сашка Панайотова

Компанията Холдингът е сред лидерите

▶ През август 2003 г. Пи Ес Ай АД, Трейс Груп, Холдингово дружество Пътища, Мостстрой и варненското дружество Пътища и мостове се обединяват в консорциум Runway BG, за да участват в търга за строителството на Лот 1 от магистрала Тракия от Оризово до Стара Загора. ▶ Основните обекти, които изгражда Трейс Груп

Холд през последните години, са удължаването и разширяването на пистата на военното летище Граф Игнатиево, строежът на новата писта на летище София, рехабилитацията на пътя Делян - Прищина в Косово, ремонтът на пътищата Бургас - Слънчев бряг, Чирпан - Стара Загора - Сливен, Казанлък - Стара Загора и др. Метро Трейс и Метро Младост през 2008 г. спечелиха търга за изграждането на две отсечки на столичното метро.

Премиерът поиска милост за Дунав мост 2

България и Румъния ще искат още 100 млн. EUR от Брюксел за проекта

Българският премиер Бойко Борисов и румънският му колега Емил Бок ще поискат ЕС за отсрочка за усвояването на парите по програма ИСПА за Дунав мост 2. Те подписаха съвместна декларация за удължаване на срока за съвместно финансиране по тази европейска програма. С нея двамата министър-председатели настояват за допълнителни 100 млн. EUR. Ще помолим за милост Европейския съюз, това е точната дума, за да удължи срока на финансирането на проекта, каза Бойко Борисов по време на инспекцията на строежа на втория мост над Дунав.

Оправдание

Истински се надявам Барозу и колегите от Европейската комисия да оценят това, че ние сме нови правителства и нямаме никаква вина, че е пропиляно времето за изграждане на съоръжението, каза още премиерът. Заминистърът на транспорта Ивайло Московски също присъстваше на строителната площадка. Той направи презентация на проекта и обясни финансовото участие на България в него. От националния бюджет трябва да бъдат осигурени над 60 млн. EUR.

Координация

Българският външен министър Николай Младенов и румънският му колега Теодор Баконски поставиха ново начало на междудържавните отношения. Крайно време е да се от-

делим от наследството на едно безсмислено съревнование, коментира нашият външен министър. Според него двете държави трябва да започнат изключително смислено сътрудничество както по европейските въпроси, така и по тези, които засягат регионалното развитие на държавите. На проведената работна среща министрите взеха решения по трите важни звена, касаещи българо-румънските отношения. Те са свързани с прилагането на Лисабонския договор, реализацията на План 2020 и изграждането на противоракетната защита, която провежда НАТО. Министърът обеща в бъдеще да се води редовен диалог, за координиране и синхронизиране на държавните действия като взаимопомощ на двете страни.

Николета Цветкова

Жилищното кредитиране отбелязва най-голям ръст

Банкерите очакват увеличението да продължи, особено след като БНБ либерализира политиката си

Прогнозите на bankerите, че ипотечните кредити ще са сред основните пера на банките през тази година, се потвърждават от последната статистика на БНБ. В същото време централната банка либерализира политиката си точно в областта на жилищното и бизнес кредитирането. На фона на понижаващите се лихви и на облекчените условия за кредитния риск може да се очаква размразяване на кредитирането.

Политика
БНБ прие промени в Наредба № 8 за капиталовата адекватност на кредитните институции. Променят се минималните изисквания за рискови тегла за потребителските кредити, както и за заемите, обезпечени с недвижимо имущество. Те се намаляват съответно от 100 на 75% и от 50 на 35%.

Банкерите очакват тези промени да допринесат за

раздвижването на кредитирането, защото облекчават досегашните изисквания.

Статистика
Според данните на централния трезор най-голямо оживление има при жилищните кредити. Към края на януари те се увеличили с 15.8% на годишна база. В началото на миналата година левовите жилищни кредити са били на стойност 15.6 млн. лв. Година по-късно те са за 21.9 млн. лв.

Въпреки спада на лихвите потребителското и фирменото кредитиране отчитат спад. На годишна база потребителските заеми намаляват с 20.7%. Спадът при фирмените кредити в края на януари е 7.28%. За първия месец на миналата година фирмите са взели левови заеми на стойност 99.3 млн. лв. През първия месец на тази година обаче обемът на корпоративните кредити в левове е 67.8

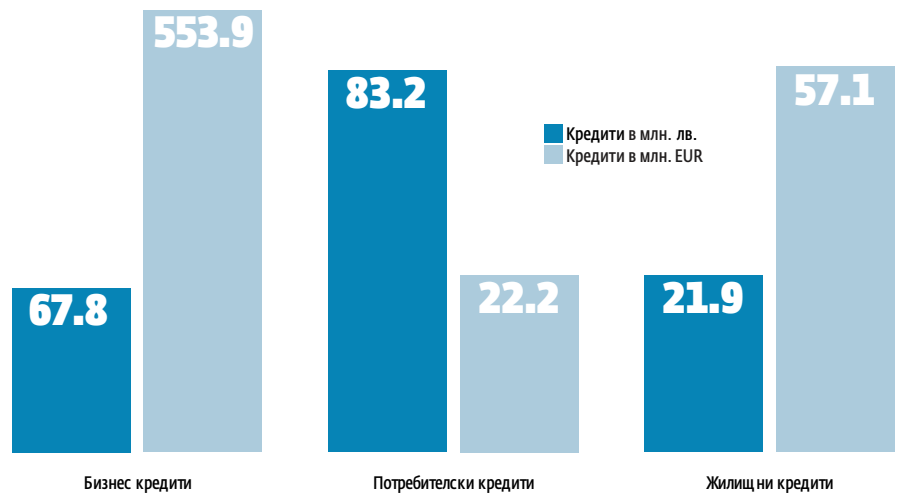
млн. лв.

Очаквания
В края на миналата година повечето bankerи прогнозираха, че през 2010 г. ще има оживление на кредитния пазар. Според тях това ще се случи след първата половина на годината.

Жилищното кредитиране се развива постоянно, коментира през в. Пари главният изпълнителен директор на СИБАНК Петър Андронов. По думите му причината за това е, че рискът при него е по-нисък, а и цената на кредита е приемлива.

Според него предпоставки за раздвижване на фирменото кредитиране ще са положителните сигнали за развитие на икономиката и промяната на негативните нагласи на компаниите. Бизнес кредитирането ще се раздвижи, когато в продължение на 2-3 месеца има стабилизиране на цените на недвижимите

Обеми на кредитиране за януари 2010 г.

Източник: БНБ

имоти, коментира Андронов. Тогава ще може да се направи по-сигурна оценка на обезпеченията, допълнително. Прогнозите на повечето специалисти в имотния бранш са, че стабилизиране на цените може да има през лятото. За жилищата се очаква намаление през

тази година от 10%. Ще поевтиняват офисите и магазините. Най-драстичен спад се очаква в цените на парцелите.

Андронов допълни, че проблем при бизнес кредитирането са финансовите отчети, защото невинаги може да се покаже положи-

телна картина. Според bankerите в момента трезорите искат да кредитират. Сега ситуацията е много различна от преди 13-14 години, когато нито банките искаха да финансират, нито фирмите искаха да вземат заеми.

Радослава Димитрова

Фирмените заеми ще се увеличат с 5% през тази година

Прогнозата ни за 2010 г. е да има умерен ръст от около 5% по отношение на фирменото кредитиране. Очакванията ни са най-силно да растат кредитите към средните корпоративни клиенти. По-ниските лихвени условия не са най-важният фактор при вземане на решение дали една компания да кандидатства за банков кредит или не.

От най-голямо значение е доколко силно и устойчиво е търсенето на произвежданата продук-

Емил Вучков, директор Продуктова и пазарна политика в МКБ Юнионбанк

ция. Все още потреблението остава свито, а това прави и по-предпазливи фирмите в реализацията на по-мощни планове. Нашите прогнози сочат ръст на тези заеми от 10-15% на годишна база през

2010 г. Тази година ще бъде на ипотечните заеми. Последните промени на Наредба № 8 катализират и пазара на ипотечни кредити. През тази седмица МКБ Юнионбанк също ще извади на пазара ипотечен кредит с може би най-добрите параметри досега.

Не очаквам сериозен ръст при потребителските кредити. Допълнителен възпиращ ръста при тях фактор е и очакванията безработицата да се увеличи.

Банките на печалба през януари

Печалбата на банковата система през януари е 62.7 млн. лв. В сравнение със същия месец на миналата година тя намалява с 10 млн. лв. Кредитният риск не е повишен в сравнение с последните месеци на миналата година, обясняват от БНБ. Доказателство за това са разходите за обезценка, които са за 86 млн. лв. Ликвидните активи са 21.55%. Петте най-големи банки - УниКредит Булбанк, Банка ДСК, ОББ, Райффайзенбанк и Юробанк И Еф Джи, запазват пазарния си дял от 57.8% от активите на системата.

Общата сума на активите на банковата система в края

на януари отбелязва ръст от 1.7% на годишна база и достига 70.2 млрд. лв. В сравнение с края на 2009 г. те намаляват с 1%.

Общият размер на предоставените кредити е 51.3 млрд. лв. Привлечените средства обаче намаляват с 1.2% и възлизат на 60.1 млрд. лв. Причина за това е обичайната за сезона активност, коментират от БНБ. Продължава тенденцията на увеличаване на депозитите. През месеца те нарастат с 1.5%. Делът им в общия размер на привлечените средства в системата достига 42%.

Радослава Димитрова

Спад ОЛП с нов минимум

► Основният лихвен процент (ОЛП) падна за девети пореден път. За март той е 0.18%, обяви БНБ.
► Това е 20-годишен минимум. За февруари стойността му беше 0.24%, а за януари 0.39%.
► В условията на валутен борд ОЛП има ограничено влияние. Той се формира на базата на индекса Leonia, който отразява лихвите на междубанковия пазар.

Вземи абонамент

Разумно решение на цена от **336 лв.** с включен ДДС

спечели реклама

Пари

Инвестирайте в информация и направете своя абонамент сега на: 02/ 439 58 36, 02/ 439 58 35, 02/ 439 58 40

Държавата ще обучи 62 хиляди безработни

От днес бюрата по труда приемат заявки-те на бизнеса за специалности и бройки

Общо 62 хил. души, останали без работа след 1 юли 2008 г. и регистрирани в бюрата по труда като безработни, ще придобият квалификация по заявки на работодатели от реалната икономика, общините и държавната администрация. Очаква се 52 хил. от тях да бъдат наети на работа след приключване на обучението. Това предвижда новата схема Развитие на Агенцията по заетостта. От днес бюрата по труда приемат заявки на работодателите, които смятат, че през следващите няколко месеца ще имат нужда от нова работна ръка.

Бюджет

Това е най-мощната мярка по програмата Човешки ресурси, бюджетът ѝ е 250 млн. лв., които трябва да бъдат усвоени през следващите три години, заяви Росица Стелиянова, изпълнителен директор на Агенцията по заетостта. За тази година са разчетени 70 млн. лв., но ако интересът е голям, може този бюджет да бъде завишен, уточни Стелиянова.

Процедура

Държавата ще обучи необходимите на бизнеса кадри

по всякакви специалности, заявени от тях. Единствено предприемачите от селското, горското и рибното стопанство не са включени в схема Развитие.

След обучението работодателите ще трябва да назначат квалифицираните вече кадри за период, не по-кратък от 9 месеца и не по-дълъг от 12 месеца. За този период държавата поема 240 лв. от заплатата на назначеното лице, а частният работодател се задължава да плаща още толкова. Ако работодател е община или държавна администрация, Агенцията по заетостта осигурява и необходимите осигуровки.

Работодателите сами ще могат да избират кои безработни да назначат. В рамките на следващите три години един работодател ще може само веднъж да се възползва от тази схема.

Съкращения

През февруари в бюрата по труда са подадени от работодатели заявки за масови съкращения само за 506 работници. През януари броят им бе двойно повече - 1096.

В същото време отделените 3 млн. лв. за компенсации на работници, преминали на непълно работен ден, са изчерпани наведнъж. 6382 работници и служители от 251 фирми ще получават четири месеца по 120 лв. като компенсация заради намале-

► Не очакваме скок на безработицата през февруари и март, а плавен ръст, заяви шефът на Агенцията по заетостта Росица Стелиянова

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ната работна заплата.

Заявките на 1838 работници от 63 предприятия не са удовлетворени заради изчерпване на лимита. Те обаче може да се включат в схемата Адаптивност, която стартира от началото на март, заявиха от Агенцията по заетостта. По тази схема страната ни получава от Европейския социален фонд безвъзмездна финансова помощ в размер на 90 млн. лв., чиято цел е да намали масовите

съкращения и напускането на работници и служители от фирмите, които заради свитото производство са преминали на непълно работно време.

По тази схема вече са подадени заявления от 155 работници за получаване на ваучери за обучение. Те са общо от 13 предприятия, въвели вече непълно работно време. Очаква се обучението им да започне от 1 март.

Мила Кисьова

Бизнес климатът през февруари остава стабилен

Мениджърите в строителството и услугите продължават да са песимисти

Оценката на предприемачите за бизнес климата през февруари остава стабилна, след като през януари Националният статистически институт отчете подобрене от 3.1 пункта.

Мениджърите от промишлеността дават по-добри оценки за настоящото бизнес състояние на предприятията си в сравнение с януари, но в очакванията им за следващите шест месеца има известно влошаване. По отношение на заетостта предприятията предвиждат съкращаване, но с по-бавни темпове.

Нагласа

В строителството показателят бизнес климат спада с 1.8 пункта под януарското си равнище. Това се дължи на продължаващия спад в строителната дейност и растящия брой на строителните фирми с финансови проблеми. Строителните предприемачи обаче са по-оптимистично настроени в очакванията си за следващите три месеца - почти всяко трето предприятие очаква нарастване на строителната активност. Намалват предприятията, в които се предвиждат съкращения на работна ръка през след-

ващите три месеца, но все още над 20% от мениджърите са на мнение, че ще има по-нататъшно свиване на персонала.

През февруари показателят бизнес климат в търговията на дребно се покачва с 2.2 пункта спрямо януари. Подобренето се дължи на по-оптимистичните очаквания за повишаване на продажбите през следващите шест месеца.

Персонал

По отношение на персонала все още има известни очаквания за неговото намаляване през следващите три месеца.

Бизнес климатът в сферата на услугите обаче се влошава, през февруари пада с 2 пункта. Причината са все още свитото търсене и очакванията то да продължи през следващите три месеца. Мениджърите очакват съкращенията на персонал да продължат през следващите три месеца.

Мила Кисьова

3%

► е увеличението на общия индекс на цените на производител в България през януари т.г. в сравнение с януари 2009 г.

Фирмите не плащат такса смет

Столичната община чака 212 млн. лв. от търговски дружества

Кризата увеличи несъбраните от Столичната община данъци до 330 млн. лв. От тях 120 млн. лв. са натрупани през 2009 г. Драстично е нараснал броят на фирмите, които не плащат такса смет, обясни зам.-кметът по финансите на София Минко Герджиков. Общият обем на несъбраните постъпления от такса смет на търговските дружества вече е 121 млн. лв. От тях 53 млн. лв. е трябвало да бъдат платени през миналата година.

Физическите лица пък имат просрочени данъчни задължения в размер на 50 млн. лв. от таксата за битови отпадъци и още 30 млн. лв. за данък сгради. Най-много несъбрани вземания има в районите Средец, Сердика, Витоша и Лозенец.

Проверки

Двадесет и два екипа започват ревизии на нередовните платци в София, каза Герджиков. Първо ще се изпращат писма на фирмите, с които ще им се напомня, че трябва да се издължат към общинската

► Йорданка Фандъкова и Минко Герджиков открива нова данъчна служба в кв. Надежда

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

хазна. Ако те не го направят, данъчните ще блокират сметките им. Имената на най-големите компании длъжници ще се публикуват в интернет. Така от общината се надяват, че ще увеличат събираемостта на данъчните приходи. За тази година в бюджета са заложени 221 млн. лв. приходи от местни данъци и 227 млн. лв. - от такси.

Длъжници

Сред най-големите длъжници към Столичната община е металургичният комбинат Кремиковци. От него няма да можем да си съберем задълженията, най-много да бъдем компенсирани със собственост, обясни Герджиков.

Красимира Янева

Отстъпки

5% по-нисък данък до края на април

► Данъчната кампания в София започва от 1 март.

► До края на месеца столичани ще имат 5% отстъпка от данъка върху МПС, ако го платят накуп.

► За налога за сгради отстъпката е в сила до края на април, припомни кметът на София Йорданка Фандъкова.

► Освен в 22-те общински данъчни служби наложителите ще може да се плащат и в Банка ДСК, Тексимбанк и Общинска банка.

НАП отваря данъчни досиета с 10 години назад

Финансовото министерство обмисля да проверява и приватизационните сделки

В Националната агенция за приходите в момента се отварят т. нар. данъчни досиета, като се извършват проверки с 10-годишен период назад. Това съобщи вицепремиерът и финансов министър Симеон Дянков. По закон данъчната давност е 5 години назад. По всяка вероятност отварянето на данъчните досиета е свързано с поредицата акции по залавянето на лица, свързани с организираната престъпност.

Акции

Акция Совете ще доведе до арести през следващите дни и ще продължи поне още два месеца, заяви министър Дянков. В момента се занимаваме главно с гонене на контрабандисти и проверки в хазарта, каза още той.

Ако парламентът поиска от Министерството на финансите да отвори икономическите досиета, за които

говори президентът Георги Първанов, и да бъдат проверявани приватизационни сделки, ние сме готови да сформираме екипи, заяви финансовият министър. До момента в Министерството на финансите няма толкова искане.

Оценка

Първият етап на реформата в данъчната система е добър, но въпреки това няма да се бърза със следващ, тъй като не е нужно постоянно държавата да е в реформа, обясни Дянков. По думите му, за да се продължат реформите, е необходимо първо да се стабилизира ситуацията у нас. Относно промените в

НАП може да се говори чак след шест месеца.

Според Симеон Дянков излизането на България от кризата ще стане на три етапа. Първият е изплуването на икономиката, което ще стане в следващите два-три месеца. След това е ред на бюджета и данъците, там приходите ще започнат да се увеличават след четири-шест месеца. Последно ще се реши проблемът с безработицата, каза Дянков. Процентът на безработните ще спре да се увеличава след шест до девет месеца, прогнозира финансовият министър.

По думите на Дянков приоритети на правителството през тази година ще бъдат основно ускореното връщане със строителните фирми и работата за успешното усвояване на парите от еврофондовете.

Към началото на януари дължимият ДДС възлиза на 520 млн. лв., но към март сумата може да спадне под 300 млн. лв., прогнозира финансовият министър.

Бялина Вачева

300

► млн. лв. ще стигне невъзвратният ДДС на фирмите към края на март, прогнозира Симеон Дянков. В началото на януари тази сума беше 520 млн. лв.

IBM прехвърли софтуера на наша фирма

► IBM залага все повече на софтуера, който носи 33% от приходите на компанията

Компанията прекрати договора си със Соли-трон, увеличи право-мощията на NDB

България става първата стра-на в Европа, в която IT ги-гантът IBM въвежда новия си модел за дистрибуция на софтуер Business Partner Led Model (BPLM). Това заяви за в. Пари вицепрезидентът на софтуерното подразделе-ние на компанията Мариела Рацето. По думите ѝ амери-канците няма да се месят директно в продажбата на софтуера си у нас, а ще разчитат изцяло на българската NDB. Това е и основната идея на бизнес модела, на-ложен първо в Азия. Пла-нираме подобни стъпки и в други европейски държави, но на по-късен етап, уточни Рацето. Цялата ни дистрибу-ция остава в ръцете на NDB, добави тя.

Договор

Преговори за подписване на споразумение с NDB се водят от октомври миналата година. Същевременно от IBM са се отказали от парт-ньорството си в областта на софтуера с друга българска компания - Солитрон. Тя остава само хардуерен парт-

ньор, заяви Мариела Рацето. От Солитрон не отговориха на въпросите на в. Пари до редакционното приключва-не на броя.

Новото ни партньорство с IBM означава повече отго-ворности, коментира Нина Благоева, генерален дирек-тор на NDB. Компанията ѝ отговаря и за дистрибуцията на софтуера за виртуализа-ция на VMware у нас. Пла-нираме да увеличим и броя на партньорите си, които се занимават с дистрибуция на софтуера на IBM у нас, каза още Благоева. В мо-мента NDB работи с общо 22 компании в това перо на бизнеса си.

Прогноза

Благоева е оптимист за раз-витието на пазара на софту-ер, като очаква съживяване през втората половина на годината. Надяваме се дори да отчетем ръст на приходи-те от продажби на VMware, коментира тя. Официална статистика за пазарния дял на IBM на софтуерния пазар у нас няма. В региона обаче обикновено сме в Топ 3 по пазарен дял, заяви Мариела Рацето. Софтуерът носи 33% от приходите на компанията на глобално ниво.

Христо Ласков

Земеделие Агрофондът компенсира за суша и градушка

С 1.7 млн. лв. общо агрофондът ще компен-сира загубите на земе-делците, които имат напълно пропаднали площи през 2009 г. Набирането на доку-ментите започва от днес до 20 април 2010 г. Това е държавна помощ, която се дава за терени пострадали от суша и градушка през 2009 г., съобщиха от ДФ Земеделие. 51 150 дка са пострада-лите парцели за мина-лата година. Крайният срок за изплащане на държав-ната помощ е 28 май 2010 г. Компенсация ще получат зърнените култури и почти всички зеленчуци.

С. Трифоновска | pari.bg

Хотели Заетостта на легловата база намалява с 5.2%

Общата заетост на легла-та в средствата за подслон и местата за настаняване през 2009 г. е 24.9%. Това е с 5.2 процентни пункта по-малко от предходната годи-на, съобщиха НСИ. Приходи-те от нощувки са се свили с 15.5% до 626.5 млн. лв. Само тези на чуждестран-ните граждани намаляват с 18.8% до 422.9 млн. лв. През 2009 г. в страната са функционирали 3533 сред-ства за подслон и места за настаняване. Стаите в тях са 126.1 хил., а леглата - 287.4 хил. Общият брой на средствата за подслон и местата за настаняване през последната година е с 316 (9.8%) повече в сравнение с 2008 г., а на стаите и леглата съответно с 4652 (3.8%) и с 10837 (3.9%).

Д. Черкезова | pari.bg

Русия ще настоява за поне 50% от АЕЦ Белене

Ако се реализира проектът, това ще е чудо, призна министър Трайков

Руската страна ще насто-ява да получи най-малко 50% дял от АЕЦ Белене срещу заема от 2 млрд. EUR, който генералният директор на Росатом Сер-гей Кириенко обеща при посещението си в София. Това съобщи за в. Пари представител на руската държавна компания, който пожела да остане анони-мен. Логиката е, че това е половината от подписано-то през 2008 г. базово спо-разумение между Атом-стройекспорт и НЕК на стойност 3.997 млрд. EUR. Русия е готова оценката на точния процент акции да бъде направена от външен консултант. Получаване-то на дял ще компенсира липсата на държавна или корпоративна гаранция.

Според енергийния ми-нистер Трайчо Трайков обаче България ще има мажоритарен дял в проек-тата компания за атомната централа. В петък Трайчо Трайков беше изслушан от парламента за последното развитие по АЕЦ Белене и намеренията на кабинета. От думите му пролича, че

правителството е твърдо решено да продължи стро-ежа на централата, но не е много сигурно как точно ще стане това и какви са дъл-госрочните перспективи. Пред депутатите Трайков обясни, че проектът "мо-же да стане, може и да не стане".

Финансиране

Според Трайчо Трайков има изготвени финансови анализи и при определе-ни допускания сметката излиза. Очаква се пра-вителството да започ-не процедура по избор на консултант, който да оформи параметрите на проекта. Засега ясно оста-ва единствено финан-сирането на първите две години от строежа, което ще стане с договорения заем от 2 млрд. EUR. Пар-тите, които Росатом от-пуска, бяха определени от министъра като "нещо като заем по същество, но не и заем по форма". Дру-гото сигурно нещо е, че срещу тях руската страна ще получи дялово участие в атомната централа.

Разплащане

Министър Трайков събщи, че няма промяна в позици-ята България да има мажоритарно участие в проекта. В отговор на журналисти-чески въпроси - ако все пак се наложи увеличение на дела на Русия - той увери, че такива преговори не се водят и ако се наложи, ще трябва да се решава бързо. Преди дни министърът до-пусна възможност заемът да бъде връщан чрез про-дажба на електроенергия. В петък той уточни, че това ще е за сметка на печалбата на дружеството, ако има такава.

Инвеститор от Луната

Обявените планове на пра-вителството се основават предимно на хипотетич-ната поява на стратегиче-ския инвеститор, който да помогне с финансирането след изчерпването на ру-ските пари. В петък Трай-ков обяви, че се надява намирането на инвеститор да отнеме около година. От проекта през есента на 2009 г. се оттегли герман-ската компания RWE, която

► На въпрос какво ще се отговори с въпрос: А ако

трябваше да участва с 49%, а преди месец и консултан-тът БНП Париба се отказа да финансира проекта. На въпроси какво ще се случи, ако не бъде намерен инвес-тистор, енергийният минис-тер отговори с въпрос: А ако падне Луната?

Окончателно

След като България пред-стави условията си пред

Няма да дам и стотинка от бюджета за атомната централа

За да се осъществи проектът АЕЦ Бе-лене, е важно да има ясен финансов модел и анализ на икономиче-ската му рентабилност и възвръщаемост за България, която за съжаление не е напра-вена от предходните правителства.

В момент на глобална финансова и икономическа кри-за, в която сме сега, проектът Белене не може да бъде реализи-ран с пари от държав-ния бюджет. Подчер-тавам дебело, че като финансов министър

Симеон Дянков,
вицепремиер и финансов
министър

„Българ-ският бюджет това не може да си го позволи и във време на криза, и след кризата“

няма да дам нито стотинка от държав-ния бюджет за тази година, за следващата година, за по-следва-щата година да отиде в АЕЦ Белене.

Няма възможност и за държавна гаран-ция по евентуални заеми от външни инвеститори, които да осигурят необходи-мия финансов ресурс за изпълнението на проекта.

Нито държавна, нито корпоративни гаранции са възможни по същата причина.

Българският бюджет това не може да си го позволи и във време на криза, и след кризата.

Ето защо според мен заради изброените три причини смятам, че е необходимо в проекта да участва нов стратегически инвеститор, който да поеме допълнително-то финансиране над тези 1 млрд. EUR.

Пари, които предишните прави-телства вече са изха-били за финансиране-то на втората атомна електроцентрала.

случи, ако инвеститор не бъде намерен, енергийният министър Трайчо Трайков падне Луната?
СНИМКА БОБИТОШЕВ

руската страна, отговор от Москва се чака до края на март, обясни Трайчо Трайков. Не мога да дам гаранции, че проектът ще се реализира, защото не зная дали руската страна ще приеме нашите предложения.

Той призна, че ако се реализира АЕЦ Белене, "това ще е чудо". Гаранции, че това чудо ще се случи, аз

не мога да дам, допълни министърът.

Реакции

Основни участници в дискусиата за АЕЦ Белене бяха Синята коалиция и Коалицията за България. Десните настояват, че проектът е рисков и финансово неизгоден. В левията показва радост от "еволюцията" в позицията на правителството.

Председателят на БСП Сергей Станишев обяви, че ще поиска отстраняването на лидера на СДС Мартин Димитров от председателското място в комисията по икономика, енергетика и туризъм, защото позицията му противоречи на националните интереси.

Филипа Рагуинова
Татяна Манчева

Имам лукса да нямам личен интерес

Това, което имаме днес, е нещо, което за този проект никога не е съществувало в последните 25 години. А именно, че някой е готов да заложи собствените си пари, без да чака нищо от държавата.

Аз имам лукса да нямам личен интерес и да не съм свързан нито с тези, които лобират за проекта, нито с тези, които лобират против него. Аз мога да взема своето решение, базирайки се изцяло на преценката си и на това, което смятам за защита на обществения интерес.

Трайчо Трайков,
министър на икономиката,
енергетиката и туризма

„Ако България беше по-силна държава, също щеше да използва това, което вие наричате натиск“

Въпросът за руски натиск е почти в белетристичната област. Естествено че някой, който

има интереси, използва наличните лостове, за да ги подкрепя. Ако България беше по-голяма и по-силна държава, също щеше да използва това, което вие наричате натиск, в името на собствените си икономически интереси.

Това не е заем, който се дава като заем. Той по същество е заем, защото са пари, които строителят дава, за да може строежът да стане, и след това да си ги вземе. По същество е заем, но по форма няма нищо общо.

Интервю Рауф Ахундов, прокуриснт на Рила Стил

Спадът ще е най-голям през март - април

За първи път се налага да намалят заплатите

► **Господин Ахундов, как се справя един производител на облекла като Рила Стил в тази драматична ситуация?**

- Като обикновените хора в тази страна, които всъщност създават икономиката ѝ. Във фирмата ни никак не е приятно сега, наложи се за първи път да намалим заплатите на служителите.

► **Как вървят продажбите в бранша?**

- Продажбите вървят надолу за всички. Спадът ще е най-голям през март - април. Иначе тази тенденция се наблюдава от 14-15 месеца. В ишлемето спадът е повече от 50%. За различните фирми е различно. Германските фирми, които шиеха тук на ишлема, загубиха около 80%, френските - около 30%. Спадовете в продажбите са драстични.

► **Как развиха те Рила Стил през годините, в които сте в управлението ѝ?**

- От 1993 г. помагам на Рила Стил да съществува. Смених един, втори, трети дизайнер. Стигнахме до дефилета на прет-а-порте в Париж. Дрехите ни започнаха да стават все по-приемани за българските клиенти. През 2004 г. тогавашната директорка на Рила Стил изпрати писма до всичките ни клиенти, че сме фалирали, и създаде своя фирма. Така загубихме това, което създавахме осем години. И започнахме отначало. Успяхме обаче за 17 години от 1993 г. да запазим авторитета на името Рила Стил.

► **Как вие като предприемач гледате на отношението бизнес - държава?**

- И ние имаме повод да не годуваме от държавата, но не го правим. Бяхме осъдени от арбитража при БТПП, несправедливо според нас. Имахме договор с държавната фирма Интендантско обслужване към Министерството на отбраната. Те трябваше като наш подизпълнител да ушийт дрехи за Манго по наш договор с испанската фирма. Въпреки че закъснявахме драстично с изпълнението на всички поръчки, испанците потърсиха сметка от нас за една от тях. Отидохме на арбитраж в БТПП и се реши ние да платим глобата с лихвите, а не Интендантско обслужване. Това решение ни учуди извънредно много, защото иммахме и мнения на независими адвокатски кантори, че ние сме прави. Решенията на арбитража не се обжалват, освен ако човек не тръгне да съди България. Но кого ще осъдят в Европа - ще осъдят себе си, защото България съм аз,

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Визитка Кой е Рауф Ахундов

► Рауф Ахундов е натурализиран българин, роден в Азербайджан, женен за българка. От научните инженерни среди след промените отива в бизнеса. Прокуриснт е на Рила Стил от три години. Преди това десет години е бил контролор на компанията.

► Рила Стил е водещо

предприятие за мъжка и дамска конфекция в България от над 35 години, основано е през 1970 г. Това е една от първите успешно приватизирани фирми - раздържавяването се извършва през 1991 г. Марката на предприятието Батибалено се продава в Гърция, Гваделупа, Русия, САЩ, Азербайджан, Швейцария. От 1995 г. започва производството ѝ за британската марка BATTIBALENO. Колекциите ѝ са десетки, като всяка година се правят по четири.

България са моите работници. Какво са виновни тези хора във фирмата, за която работя? Ще търсим начини да възстановим доброто си име и репутация. Благодаря на всичките си колеги и партньори, които ни помогнаха в този момент.

► **Какви колекции правите в момента?**

- Разработваме сезона есен-зима 2011 г. с нова колекция, по-голямата част от нея ще е за износ. Поради начина, по който Рила Стил прави колекции от платовете, избрани и поръчани на изложението Premier Vision в Париж, не сме в състояние вече да поддържаме ниски цени.

► **Къде продават дрехите на Рила Стил освен в България?**

- Българската актриса Ирен Кривошиева продава на заможни клиенти в САЩ вече 6 години марката ни Батибалено в бутика си в курортния град Форт Майерс във Флорида. Приятно е, че заможни хора оценяват класата на дрехите ни. Продаваме още в Гърция, Австрия, Азербайджан, Ирландия,

Гваделупа.

► **В момента колко саработниците ви?**

- 80 души. Мисля, че това е достатъчно за бизнеса ни в момента.

► **Как вие са очакванията ви за излизането от кризата?**

- Когато спираш да пазируваш, животът замръзва. Твоят лев нищо не струва вече и след една година криза ще стане 75 стотинки. Това ще са джобните ти пари, а на пазара ще се появи продукт, който няма да струва лев, а лев и двайсет. Това е цялата философия на кризата и така ще стане. Историята показва, че има много добри теории за развитие на обществото, само че невинаги се изпълняват добре.

И обединена Европа е добра идея, въпросът е какъв е нашият принос. Държавата трябва да определи приоритетите си. Като гражданин пожелавам успех на това правителство, знам, че са принудени да приемат непопулярни мерки, за да спасят икономиката на страната.

Галя Кларк

Резултат

Fannie Mae отчете 72 млрд. USD загуба

Загуба от зашеметяващите 72 млрд. USD отчете най-големият американски ипотечен кредитор Fannie Mae за 2009 г. Финансовите резултати на компанията показваха, че проблемите на пазара на ипотечни кредити не са отминали въпреки позитивните данни за развитието на икономиката на САЩ. Само за последното тримесечие на 2009 г. Fannie е загубила над 15.2 млрд. USD, което накара мениджърите ѝ да поискат нови 15.3 млрд. USD помощи от правителството на САЩ. Ако тя бъде одобрена, общата сума, която гигантът е получил от правителството, за да остане на повърхността, ще стигне 76 млрд. USD. В края на миналата седмица конкурентът на Fannie - Freddie Mac - отчете по-малка от миналогодишната загуба от 6.5 млрд. USD. За годината негативният финансов резултат се е стопил наполовина до 21.6 млрд. USD. Това накара Freddie да не поиска нови средства от държавата, за да оцелее.

Сделка
AIG продава азиатско подразделение

Американският застраховател AIG най-вероятно ще продаде азиатското си подразделение AIA на британската Prudential за 30 млрд. USD, пише Financial Times. Ако сделката между двете компании се осъществи, британската компания ще се превърне в един от лидерите на пазара в Азия. В момента регионът носи около 33% от продажбите на Prudential. Според източници на FT бордът на американския застраховател е провел спешна среща през уикенда, на която е обсъдено искането на британците. Сделката може да бъде обявена още в понеделник преди началото на търговията на борсата в Лондон, където е листната Prudential. Сделката е била обсъдена и с нийоркския Фед и американското финансово министерство, които притежават 80% от AIG. Източници, близки до сделката, обаче твърдят, че американците ще поискат повече от 30 млрд. USD за AIA. В момента AIG води преговори и за продажбата на международното си подразделение Alico на конкурента си MetLife, от което чака между 15 и 20 млрд. USD. Ако двете сделки бъдат сключени, застрахователният гигант ще може да се разплати по-бързо с американските данъкоплатци, които отделиха 80 млрд. USD за спасяването на компанията през 2008 г.

80

▶ процента от 16 млн. души, живеещи в Чили, са засегнати от земетресението

▶ Трусът, усетен на над 3000 км от епицентъра му до втория по големина град в Чили Консепсион, е разрушил пътища, пристанища и сгради

Рекорден трус върна Чили години назад

Над 300 жертви, опустошени пътища и сгради завариха страната в събота

Години назад в развитието си се върна Чили заради най-мощното земетресение от 50 години насам, което удари страната рано сутринта в събота местно време. Над 300 жертви, разрушени магистрали, сгради, затворени мини и международно летище завариха неподготвена страната, която е най-големият износител на мед в света, а щетите тепърва ще се оценяват.

Трусът с магнитуд 8.8 по скалата на Рихтер е засегнал над 80% от всички 16 млн. души, живеещи в страната, заяви президентката Мишел Бачелет. Според изявление на външния министър на България Николай Младенов в Twitter посолството ни в Сантяго е успяло да се свърже с повечето наши съ-

народници, около 120 души, сред които няма пострадали. Освен Чили земетресението вдигна на крак целия Тихи океан заради опасността от цунами след труса. Вълните обаче се оказаха по-малки и още в неделя следобед българско време властите в Япония, Хавай, Таити, Френска Полинезия свалиха опасността от цунами.

Щети

Все още е рано да прогнозираме какви точно са щетите от земетресението и ще направим всичко възможно да нормализираме страната в най-скоро време, заяви Бачелет в телевизионно обръщение. Нейният мандат изтича на 11 март. Това възстановяване обаче няма да е лесно, след като трусът

веднага изкара спекулантите в страната на дневен ред. Според Wall Street Journal вече има опашки пред малкото работещи бензиностанции в страната, а хлябът се търгува срещу 10 хил. песос (почти 14 EUR) за килограм - повече от 10 пъти над нормалната му цена.

Трусът, усетен на над 3000 км от епицентъра му до втория по големина град в Чили Консепсион, е разрушил пътища, пристанища и друга критична за страната инфраструктура. Щетите върху пътищата са по-жестоки, отколкото очаквахме, коментират от правителството.

Летището в столицата Сантяго, където трусът разруши множество сгради, е затворено за 72 часа заради щети, а международните полети се насочват най-вече към Аржентина. Две от най-големите мини на Corporacion Nacional del Cobre, или Codelco, не работят, защото токът до тях е спрял. Голяма част от стационарните и мобилните телефони в страната не работят, а метрото в Сантяго

също е затворено.

Цунами

Непосредствено след земетресението Тихоокеанският център за предупреждение за цунами вдигна под тревога региона заради очакваните огромни вълни убийци. Въпреки че стигнаха до бреговете на Русия, цунами се оказаха доста по-малки от очакваното и почти не доведоха до разрушения или жертви.

Вълните, стигнали първо до Хавай, бяха с височина около 1 м. Толкова високи бяха и цунами, удари-

ли Япония в неделя около 24 часа след труса в Чили. Прогнозите бяха за 3-метрови цунами. Страната беше вдигната под първа тревога за цунами от 17 години насам, но вчера предупреждението беше отменено навсякъде от Тихоокеанския център за предупреждение за цунами.

Сред другите засегнати от вълните държави бяха Таити, част от островите на Френска Полинезия, които бяха залети от 4-метрови вълни, но без жертви, островите Чагъм край Нова Зеландия и др.

Рекорди Най-мощните земетресения

▶ Хаити, 12 януари 2010 г. Около 230 хил. души загинаха след плитък трус с магнитуд 7 по Рихтер.
▶ Суматра, Индонезия, 26 декември 2004 г. Трус с магнитуд 9.2 по Рихтер поражда цунами, което причинява смъртта на над 250 хил. души.

▶ Аляска, САЩ, 28 март 1964 г. Над 128 души загинаха след земетресение с магнитуд 9.2 по скалата на Рихтер.

▶ Чили, на юг от Консепсион, 22 май 1960 г. Трус от 9.5 по Рихтер. Жертвите са около 1655 души. Цунами удря Хавайските острови и Япония.

▶ Камчатка, Североизточна Русия, 4 ноември 1952 г. Земетресение с магнитуд 9 по Рихтер

Гърция продава дългове за 30 млрд. EUR

Спасителният план на Атина чака само одобрение от Франция и Германия

Спасителният план за измъкването на Гърция от бюджетната дупка, в която страната загъна заради кризата, започва да придобива ясен облик, пише Wall Street Journal. Изданието се позовава на свои източници в Атина, според които страната ще получи около 30 млрд. EUR. В момента планът чака само одобрението на Германия и Франция.

Дългове

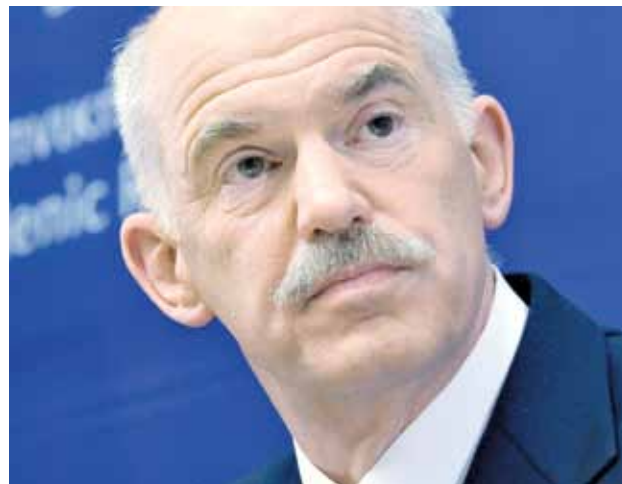
Според плановете на две от най-големите икономисти в Европа Гърция ще продаде част от дълговете си на френски и германски държавни банки, а продажбата ще бъде разделена между държавите и дългови инвеститори. Все още не е ясно кога точно ще бъде приведен в действие този план, коментира Wall Street Journal.

Използването на държавни финансови институции дава възможност на Германия и Франция да заобиколят регулациите, които може да попречат на двете правителства да придобият

дълговете на чужди държави. Сред банките, които ще участват в изкупуването, е KfW, твърдят запознати.

Консенсус

Продажбата на дългове може да съвпадне с усилята на Гърция и ЕС да се постигне консенсус около структурирането на гръцките планове за съкращаването на бюджетния дефицит. Целта е той да падне до 9% от БВП в края на 2010 г. В момента правителството на Георгиос Папандреу работи върху допълнителни мерки, с които да постигне заложената от Брюксел цел.

▶ Гръцкият премиер Георгиос Папандреу трябва да угоди и на Брюксел, и на гражданите на страната си

Feature story

Two-thirds of Trakia to cost less than planned

Trace Group Hold's consortium picked to build lot 2 of motorway for BGN 137.8m

The consortium between Bulgaria's Trace Group Hold and SK 13 will build lot 2 of Trakia motorway. Unified Highway Trace was chosen as contractor for the stretch between Stara Zagora and Nova Zagora with the lowest bid of BGN 137.8 million, it emerged after the Road Infrastructure Agency officially announced the tender results.

Low price will remain the main criterion for assessment of offers for lot 3 of Trakia, minister of regional development and public works Rosen Plevneliev said. However, amendments to the public procurement law are currently being prepared to change that. In future the most economically feasible price will have the biggest weight in the selection of contractors for large infrastructure projects, he explained.

Concerns

The law will hardly be changed before the procedure for lot 3 starts, as the deadline for submitting offers if April 29, experts told the Pari daily. That means that the current rules will apply. Two-thirds of the motorway will be probably built for a price well below the preliminary assessment. The budget for lot 2 was EUR 3 million

► The requirements for the remaining lots of Trakia motorway do not allow annexes to appreciate the projects, regional minister Rosen Plevneliev (R) was adamant PHOTO MARINA ANGELOVA

per kilometre but the contractor now offers to build the stretch for EUR 2.2 million per kilometre.

Guarantees

There are many examples when companies won projects with the lowest bid but later sought an increase in the price, Plevneliev admitted. However, the requirements to the candidates for the remaining three lots of Trakia motorway do not allow contractual annexes to appreciate the projects. The contractor will undertake most of the construction risk, which means that candidates have properly assessed their possibilities, he added. The best offer is the offer that can

be fulfilled, deputy regional minister Georgi Pregyov commented.

Reasons

We preferred Trace Group Hold for lot 2 of Trakia motorway because the company declared readiness to immediately start construction, the chairman of the Road Infrastructure Agency, Bozhidar Yotov, pointed out. Another advantage of Trace is that the holding has the necessary facilities and quarries in the region and that it built lot 1 of of the motorway. It has set an extremely small profit margin and has workers for the construction site, Yotov added. Knowledgeable sources told the Pari daily that the Stara

Zagora-based holding has budgeted a profit margin of just 10%.

Procedure

The other four shortlisted candidates can appeal the tender result within ten days, so the consortium of Trace Group Hold and SK 13 cannot yet be named winner, Yotov explained. Roads Holding said it will not appeal the decision. Austria's Strabag is challenging the very tender procedure at the Commission for Protection of Competition. The company claims the tender should be conducted according to FIDC's rules, not according to the regulations of the Public Procurement Act.

Banking Residential loans lead in growth in January

The forecasts that banks will focus on mortgage lending this year have been proven true by the latest central bank statistics. BNB's liberalised policy, the decreasing interest rates and the eased credit risk conditions may be expected to encourage lending. Residential loans saw the biggest increase in January, 15.8%, to BGN 21.9 million from BGN 15.6 million in January 2009. Despite the falling interest rates, consumer and corporate loans dropped. Household loans declined 20.7% on an annual basis. Loans to companies fell 7.28% to BGN 67.8 million in January. Bankers forecast a revival on the credit market in the second half of 2010.

Labour State to train jobless at employers' request

A total of 62,000 people who have lost their job after July 1, 2008 and who are registered at the labour offices will be trained by the state at the request of employers in industry, municipalities and state administration. The forecast is that some 52,000 of them will be employed after the training. That is included in the new development programme of the Employment Agency (EA). This is the largest-scale project under the human resources programme amounting to BGN 250 million. The funds have to be absorbed in the next three years, EA's executive director Rositsa Stelyanova said. The sum allocated for this year is BGN 70 million but it can be increased in case of strong interest. Training will be provided in all areas requested by businesses. After the training, employers will be obliged to hire the new workers for a period of nine to twelve months.

Energy Russia to insist on 50% in Belene NPP

Russia will demand at least 50% in Belene nuclear power plant (NPP) against the EUR 2 billion loan promised by Rosatom's general director Sergey Kirienko during his visit to Sofia, a representative of the Russian company, who asked for anonymity, said.

According to Bulgarian minister of energy Traycho Traykov, however, Bulgaria will remain majority owner of the plant. The EUR 2 billion loan will finance the construction works in the first two years. Traykov minister said on Friday he hopes a strategic investor will be found within a year. Russia promised to make its position on Bulgaria's conditions known by the end of March. Traykov said he cannot promise the project will be carried out and if that happens, it will be a miracle.

BBS Optimists about Sofix fall by half

Tepid trade on the Bulgarian Stock Exchange and lack of interest on the part of investors will dominate Bulgaria's capital market in the next month, Pari daily's regular Bullish Bearish Sentiment (BBS) inquiry among leading brokers shows. Some 60% of those asked believe the blue-chip index will hover around present-day levels. They explain their opinion with the particularly low total turnover on the stock market. The number of optimists decreased by half to 20% from 42% a week ago. The same share of brokers are pessimistic about Sofix's movement. According to analysts, the trend will change when companies' reports reveal a recovery from the crisis.

Results Foreign markets boost Monbat's performance

Monbat's sales abroad promise well for the company's performance in 2010. The sales income of the starter battery manufacturer amounted to BGN 14.2 million in January, up 46% year on year. Profit surged 66% to BGN 1.84 million in the first month of 2010. Domestic sales this year are expected to remain at their 2009 level. Monbat's export revenue totalled BGN 98.7 million in 2009. The net consolidated sales income dropped 30% to 114.9 million. Monbat's profit shrank 41% to BGN 15.4 million. The problems the company faced last year will not affect this year's financial results, Atanas Bobokov, chairman of Monbat's management board, told the Pari daily. Our expectations are for a stronger year with higher profit and income, he added.

Listing BEH companies to restore interest in capital market

Issuers should offer bigger packages of shares outstanding, UniCredit Bulbank's Vidarkinski says

The year 2009 was very difficult for the capital market in Bulgaria, though it was better than expected for UniCredit Bulbank. We were the only one to carry out significant deals, i.e. Chimimport's capital increase with privileged shares and BG Agro's listing, which was the only IPO in 2009, the deputy head of corporate, investment and private banking at UniCredit Bulbank, Spas Vidarkinski, told the Pari daily in an interview. Both operations were successful but that could not help the market maintain acceptable liquidity levels. As a matter of fact, smaller markets are much more vulnerable to crises.

Liquidity

The main reason for the poor interest of investors is the

low liquidity of the market as a whole. There are not more than 10 stocks that trade actively. Investors' concerns that they may have to sell out of a position in the short term discourages them from buying stock, even if they like a given company.

The first thing that needs to be done to increase liquidity is listing new and big companies. The government's decision to list the Bulgarian Energy Holding (BEH) will catalyse the process. The companies in the holding are big enough and if larger stakes are offered, that will lure investors back to the market.

Another important factor is listing bigger packages. The free-float of many companies in Bulgaria is very low. All holdings below 5% are considered free-float but many of the shareholders with less than 5% are not very active, which hampers the liquidity of the position. Some companies on the developed markets have 100%

► Spas Vidarkinski, deputy head of corporate, investment and private banking at UniCredit Bulbank

shares outstanding.

Measures

The new management of the Bulgarian Stock Exchange (BSE) have a limited set of tools to revive the market, as there are many outside factors. What they can do is work towards attracting issuers and investors. It is good that now Bulgarian compa-

nies can get listed on the Warsaw Stock Exchange, as that will improve the liquidity of the BSE, too. Double listing will give investors comfort in opening such positions. However, companies have to be big to meet the criteria of the Warsaw market. It is a fact that foreign investors are not very interested in the BSE at present, so getting listed in Warsaw is a way to reach those investors.

Forecast

Even the most optimistic projections about Bulgaria's GDP in 2010 are about zero. UniCredit forecasts a drop in GDP. Given all that we cannot expect many positive developments, Vidarkinski pointed out. In 2009 a lot of companies started considering getting public. However, the situation so far in 2010 does not suggest the time for that has come. I expect things to get moving in the second half of the year, he said. Therefore in the end the year may turn out not that bad.

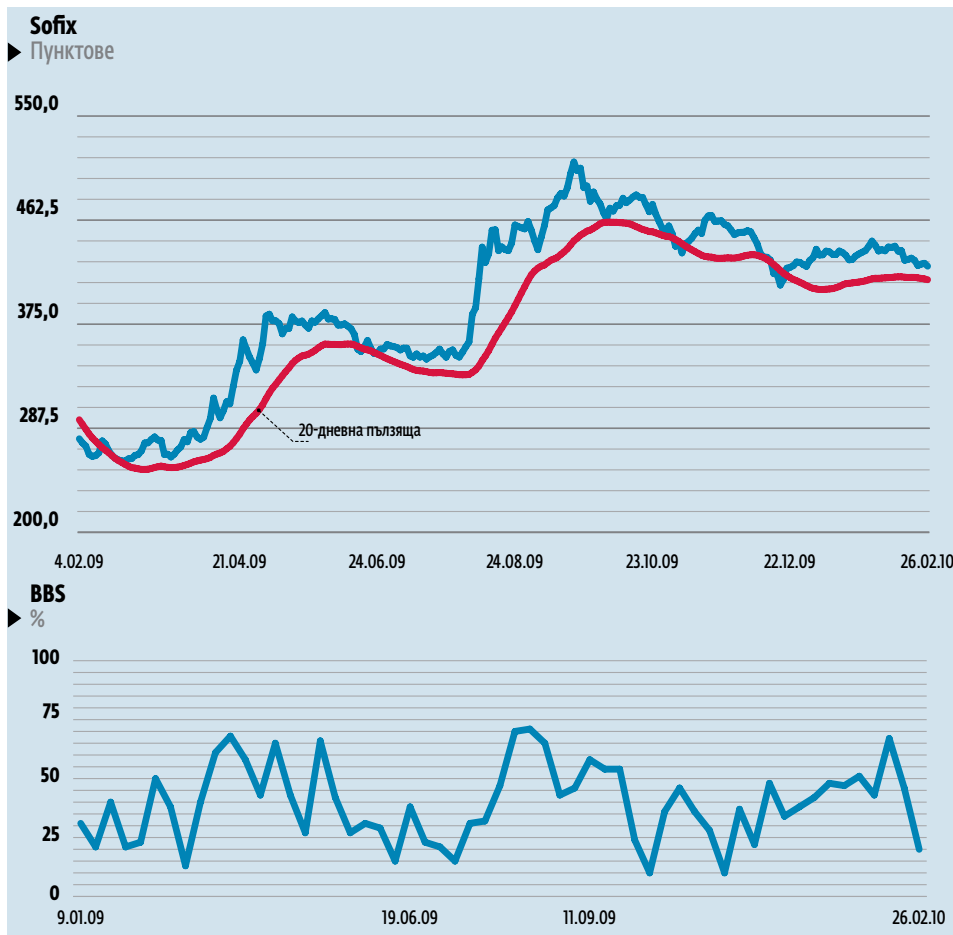
ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

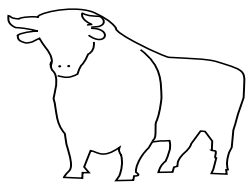

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

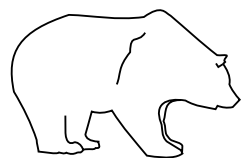
Бикове...

↑ 20%

Мечки...

↓ 20%

Безразличието на инвеститорите ще продължи

Замрялата търговия на БФБ от началото на годината и безразличието на инвеститорите ще съпътстват капиталовия ни пазар и през следващия месец. Това показва редовното проучване на в. Пари, което изследва нагласите на водещите брокери за движението на водещия индекс Sofix.

За движение около моментните стойности на бенчмарка на сините чипове в следващите 30 дни се обявиха 60% от играчите на борсата. Твърденията им, че консолидацията ще продължи, се подкрепят от летаргията и изключително ниските обороти на капиталовия ни пазар. Оптимистите на борсата се изпариха и вече едва 20% от водещите брокери са на мнение, че Sofix ще излезе на плюс след 4 четири седмици. В предходното проучване на сентимента биковите формираха 42%.

Понижиха се и песимистичните прогнози за движението на сините чипове. Мечките на капиталовия ни пазар

Атанас Христов
ahristov@pari.bg

Оптимистичните очаквания за движението на Sofix се стопиха наполовина

вече са 20% спрямо 36% в предишното изследване на настроенията.

Дори и резултатите, които излизат в сезона на отчетите, вероятно няма да върнат желанието на инвеститорите за търговия. Анализаторите прогнозираят активизиране на участниците и стабилизиране на тренда, когато компаниите покажат, че са успели да се справят с кризата.

Написаното не е препоръка за сделки с ценни книжа.

Отчет

Загубата на Доверие ОХ намалява с 37%

Консолидираната загуба на Доверие-Обединен холдинг АД се е понижала с 37.4%, показва отчетът на компанията. Отрицателният резултат през миналата

година се е свил до 1.8 млн. лв. Продажбите на холдинга намаляват с 11.2% до 185.6 млн. лв. Финансовите приходи са се понижали с 59.7% до 3.8 млн. лв. Общият оборот на дружеството се е свил с 13.3% на годишна база и се понижава до 189.3

млн. лв. Разходите за дейността на Доверие-ОХ отчитат 13.2% спад до 190.8 млн. лв. В петък акциите на холдинга се понижиха с 1.65%, като при прехвърлени 781 лота цената на затваряне се понижи до 3.15 лв. за акция.

Интервю Спас Видаркински, зам.-директор Корпоративно, инвест

Листването ще върне инвест

Компаниите трябва да пуснат по-го

Господин Видаркински, каква беше 2009 г. за капиталовия пазар в България?

- Годината беше много тежка, но за нас бе по-добра от очакванията. Това не помогна много на пазара, защото на практика ние бяхте единствените, които направиха значими сделки. Имам предвид увеличението на капитала с привилегировани акции на Химимпорт и листването на БГ Агро, което беше единственото IPO през годината. И двете минаха успешно, но за съжаление положителният ефект върху пазара не бе достатъчен да задържи ликвидността му на приемливи нива. Няма как търгуваните на БФБ компании да останат незагнетени от кризата. Факт е, че на малките пазари кризата е дори по-осезаема.

В крайна сметка БГ Агро IPO ли беше или SPO?

- Това е въпрос на дефиниция, като IPO (Initial Public Offering) в тесен смисъл е първично предлагане на акции на компания, която до момента не е била публична. Ако трябва да сме прецизни, в случая на БГ Агро става дума за предлагане на вече съществуващи акции. По тази логика може да се определи като SPO (Secondary Public Offering). Факт е, че IPO в някаква степен се е наложило като обобщаваща дефиниция за всички листвания на нови компании.

Кои са основните причини за липсата на интерес?

- Основната причина е притеснението от ниската ликвидност на пазара като цяло. Ако се погледне, има максимум 10 позиции, които може да се определят като ликвидни. Притесненията, че в краткосрочен период може да се наложи излизане от дадена позиция, до голяма степен спират инвеститорите да влизат, дори и да харесват дадена компания като бизнес.

Как може да се повиши ликвидността и да се вър-

нат чуждите играчи?

- Първо е нужно да се листват нови и големи компании. Не виждам големи частни компании, които да излязат на борсата. Нещата се въртят около решението на правителството за листване на БЕХ. Дружествата в холдинга са достатъчно големи и ако се пуснат по-големи дялове, позициите ще са достатъчно ликвидни, което ще повиши интереса към тях. Несъмнено това ще върне играчите и на пазара.

Друг важен фактор е пускането на по-големи дялове. У нас free-float на много компании е нисък. Всичко, което е под 5%, се смята за free-float, но има много акционери с под 5%, които не са много активни. Това не помага за ликвидността на дадена позиция. Говоря за реален free-float. На развитите пазари има дружества със 100% свободно търгуеми акции.

Листването на БЕХ ли е основното, което може да повиши ликвидността?

- Това е катализаторът. Хората, които ще си направят труда да разгледат това инвестиционно предложение, несъмнено ще погледнат и към страната като макрорамка и пазар.

Какъв дял трябва да бъде пуснат?

- Колко по-голям, толкова по-добре. Логиката е при подобна сделка предлагането да е международно, което води до значително увеличение на интереса. Когато предлагането е адресирано само до местни инвеститори, обемът, който може да бъде привлечен за България, е доста скромно.

Ако става дума дали да листваме за 5 или за 10 млрд. лв., и двете са много, но по-скоро в конкретния случай говорим за сделка около 500 млн. EUR.

Пример за потенциал при международно пласиране е сделката на полската PGE, което беше за 1.4 млрд. EUR. То беше преза-

писано, което показва, че 1.4 млрд. EUR не е много за международно предлагане. Всяка сделка до 500 млн. EUR е лесно смилаема и не е трудно да се създаде интерес към нея.

Има ли тенденция играчи да продават на БФБ и да отиват на други пазари?

- Тенденцията е за глобализация на световния бизнес. За да се запази интересът към местните компании, те трябва да са по-привлекателни. Комфортът, който гарантира пазар с добра ликвидност, е силен стимул инвеститорите да се насочват към него. Въпреки това не бих казал, че наблюдаваме тенденция на пренасочване от местния към чужди пазари, а по-скоро разширяване на пазарите, в които се инвестира.

Какви проблеми трябва да реши първо новото ръ-

Данни

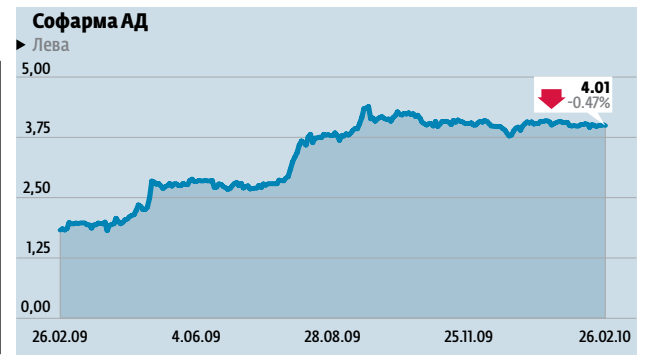
Продажбите на Софарма скочиха с 10%

Нетните приходи от продажби на фармацевтичната компания Софарма нарастват с 10% до 520.7 млн. лв., става ясно от консолидирания отчет на дружеството за

четвъртото тримесечие на 2009 г. С най-голям дял в приходите от продажби са продажбите за вътрешен пазар - 75%. Значително по-малък дял заемат чуждестранните пазари - 27%. Софарма увеличава дела на изнесената продукция за Кавказ и Средна Азия с 9%, Прибалтика - с 10%,

за Балканския регион, включително Турция - над два пъти. Печалбата на дружеството също се повишава с над 2.5 пъти и към 31 декември на 2009 г. достига 45.8 млн. лв. За миналата година разходите на Софарма възлизат на 472.8 млн. лв., което е повишение

с едва 4% в сравнение с 2008 г. В петък книгата на Софарма загубиха 0.47% от стойността си и затвори на ниво 4.01 лв. за акция. По позицията бяха сключени 13 сделки, в които минаха 3960 лота. На седмична база книгата на синия чип се понижила с 0.3%.

естественно и частно банкиране в УниКредит Булбанк

Дружеството от ББХ е интереса към борсата

Големи пакети свободно търгувани акции

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Ководство на БФБ?

- Не подценявам тяхната роля и възможности за съживяване на борсата, но мисля, че има и много фактори извън тях. Тук говорим за повишена ликвидност, която идва от по-големите компании. Това, което може да правят, е в посока облекчаване, улесняване и създаване на комфорт на бъдещи инвеститори да излизат на борсата. Трябва да се създадат предпоставки настоящите играчи да увеличават free-float.

Добро начало за повишаване на интереса ли е деривативният пазар?

- При всички положения - да. Но това, от което има нужда БФБ, е повишаване на ликвидността, което да върне интереса. За съжаление това е малко като яйцето и кокошката, защото, ако има висока ликвидност, ще има интерес, а за да се подобри ликвидността,

трябва силен интерес. Това е като омагьосан кръг, но мисля, че проблемът ще се реши от само себе си, когато има положително развитие в икономиката. Добро впечатление направя фактът, че български компании вече може да се листват на Варшавската борса. Подобни дружества ще помагат и за ликвидността на БФБ. Двойното листване ще донесе комфорт за инвеститорите да влизат в тези позиции. За да излязат на пазара във Варшава, трябва да са големи, да покрият критерии за ликвидност, която да ги прави конкурентоспособни на местните дружества.

Има ли компании, които искат да листват акции в Полша?

- Това е естествен процес за част от компаниите. Факт е, че към момента няма интерес от чуждите инвеститори към БФБ. Из-

лизането на Варшавската борса е по-скоро отиването при тези инвеститори.

Имахте намерение да предлагате сертификати на нашия пазар. На какъв етап са тези планове?

- Истината е, че ние имаме не сертификати, а вараанти върху някои български компании. Те не се търговат у нас, а в Австрия. Има програма на групата. Част от международните ни клиенти предпочитат да инвестират в източноевропейски компании по този начин. Тези вараанти се различават от тези на Енемона и са по-скоро индиректно влизане в позиция. Това е чисто оперативно. Примерно вместо да имате злато, може да си купите златен сертификат, който се движи 1/1 с цената на метала с тази разлика, че не се налага да държите златото в сейф. Много е лесно да се купи злато, но не всяка банка е готова да го

изкупи обратно - сертификатът е доста по-ликвиден. Специално ETF не е трудно да се структурират. В момента съществува подобен продукт върху Sofix, който не е листван на БФБ.

Каква промяна е необходима, за да тръгнат късите продажби?

- От бизнес гледна точка нещата опират до минимална ликвидност. Критериите, на които трябва да отговарят книгата, трябва да са по-реалистични и да са съобразени с местния пазар. Сегашните критерии са за един по-амбициозен момент, но възниква въпросът за занижаването да не изиграе лоша шега. Да не забравяме, че много пазари спряха късите си продажби. Спекулации в подобна насока в криза допълнително задълбочават проблемите на конкретния пазар. Като база за развитие на деривативни инструменти късите продажби са необходими.

Каква очаквате да е 2010 г. за пазара?

- Всички се надяваме да е по-добра от 2009 г. Дори и най-оптимистичните прогнози за БВП на България по-скоро клонят към нулата. Прогнозата на UniCredit е за отрицателен растеж на БВП. При такава ситуация няма как да очакваме много положителни събития. През 2009 г. се натрупаха интереси от ред компании да излизат на борсата. Случващото се от началото на годината за съжаление не подсказва, че моментът е дошъл. Моите очаквания са към втората половина на годината, ако има положително развитие, нещата да тръгнат. Така може да се окаже, че годината няма да е толкова лоша. В международен план също има проблем с листванията.

Ще видим ли нови и качествени компании на БФБ през тази година?

- Ще ги видим, ако има подходящ момент на пазара.

Атанас Христов

Износът извади Монбат от кризата

Приходите от продажби на завода през януари нарастват с 46%

Ръстът на продажбите на Монбат на външните пазари чертае добра година за компанията. Това показва анализ на резултатите на компанията и прогнозите на ръководството за 2010 г.

Приходите от продажби на акумулаторния завод през януари 2010 г. достигат 14.2 млн. лв., което спрямо същия месец от миналата година е скок от 46%. Печалбата за януари тази година също нараства чувствително. Спрямо януари 2009 г. тя е с 66% по-висока до 1.84 млн. лв.

Причини

Проблемите, които имаме през миналата година, едва ли ще повлияят на тазгодишните финансови резултати, каза за в. Пари Атанас Бобоков, председател на управителния съвет на Монбат. Той обясни оптимизма с вече привлечените нови клиенти и по-големите реализирани продажби на външните пазари.

През 2009 г. приходите от износ на Монбат бяха

за 98.7 млн. лв. Делът на експорта към Франция е до 8.95% при 2.95% през 2008 г. Повишават се и продажбите ни в Англия и Испания, каза още Атанас Бобоков. По отношение на вътрешния пазар обаче той очаква приходите от продажби през 2010 г. да се запазят на нивата от миналата година.

Резултати

Финансовите резултати на Монбат за цялата 2009 г. показват обаче, че миналата година наистина е била сред трудните за компанията. Нетните приходи от продажби се свиват с 30% през 2009 г. до 114.9 млн. лв. на консолидирана база. Печалбата на акумулаторния завод към 31 декември на миналата година възлиза на 15.4 млн. лв., като това е спад от 41% спрямо 2008 г.

Тази година очакваме да е по-добра и да се повиши печалбата и приходите ни, каза още Атанас Бобоков. От компанията очакват през първото тримесечие на 2010 г. на индивидуална база приходите от продажби да скочат с 56%, а печалбата - с 59%.

Магдалена Иванова

Тази година очакваме да е по-добра и да се повиши печалбата и приходите ни, каза Атанас Бобоков, председател на управителния съвет на Монбат

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010* Безплатно счетоводно приклучане на 2009*

Дейност на фирмата	Услуги		
	Търговия	Производство	
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

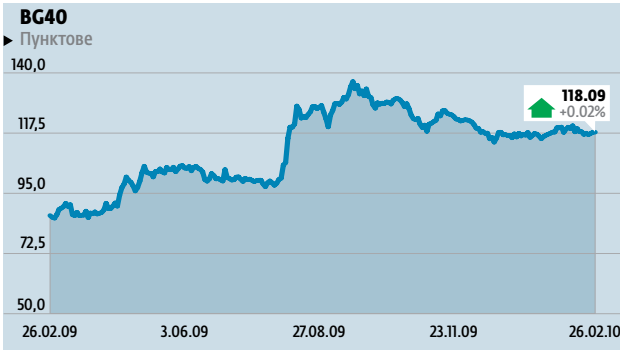
* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Всички цени са в български лева без включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Нагоре

Българска захар АД: 100
▲ +81.82%

Химко АД: 14 115
▲ +18.28%

Полимери АД: 227
▲ +12.52%

Надолу

Светлина АД: 13 083
▼ -63.11%

Слънчев бряг холдинг: 25
▼ -15.21%

Златен лев холдинг АД: 2934
▼ -10.89%

Обем

Биовет АД: 51 735
▼ -7.86%

Химимпорт АД: 35 271
▼ -1.85%

Зърнени храни България: 14 710
▲ +1.50%

Борсов коментар

Инвеститорите проспаха петъчната търговска сесия

Борсовата търговия в последния работен ден на февруари беше обичайно спокойна и лежерна. Индексите едва помръднаха в една от двете посоки, а общият оборот на капиталовия пазар замръзна на 807.5 хил. лв.

Единствено сделките с акции на Биовет раздвижиха малко търговията. Деветте сделки по позициите на пещерската компания, в които бяха прехвърлени 51 735 акции, формираха 45% от общия оборот. На голямо внимание се радваха и компенсаторните инструменти. Бяха изтъргувани 297 141 компенсаторки на обща стойност от 50.2 хил. лв.

Сделка само с една акция на Българска захар АД внесе сладък привкус на борсовата търговия. Дружеството поведе отбора на бико-

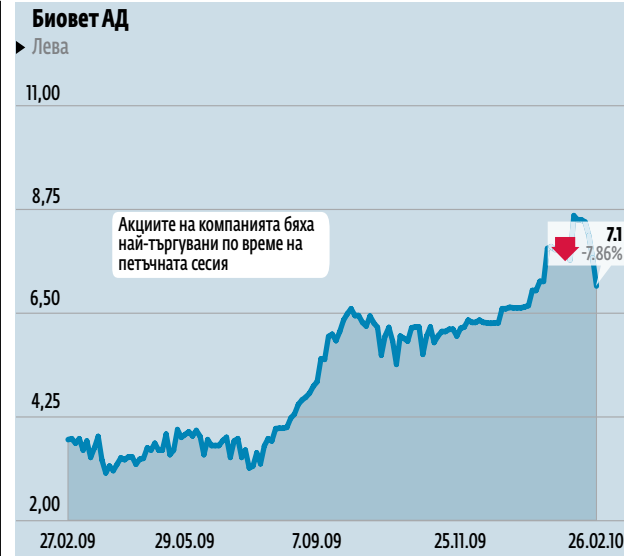
Магдалена Иванова
mivanova@pari.bg

„Девет сделки с акции на Биовет успяха да формират 45% от общия оборот на капиталовия пазар“

вете със скок от 81.82% в цената на книгата му до 0.760 лв. Мрачен обаче се оказа денят за Светлина АД, след като акциите ѝ се сринаха с 63.11% до 3.801 лв.

От борсовите измерители само широкият BG40 успя да напредне, макар и с

минималните 0.02% до 118.09 пункта.

Бенчмаркът на сините чипове достигна най-ниската си стойност от 22 декември 2009 г. насам, след като отчете спад от 0.57% и затвори сесията на ниво от 423.78 точки. Равнопретегленият индекс

BGTR30 записа загуба от 0.16% от стойността на книгата си до 326.51 пункта.

Спадът при секторния измерител BGREIT беше с 0.29%, като индексът затвори

Написаното не е препоръка за покупка или продажба на акции.

Отчет

Двоен спад в оборота на Албена Инвест холдинг

Оборотът на Албена Инвест холдинг намалява два пъти до 8.5 млн. лв., показва консолидираният отчет на дружеството за четвъртото тримесечие на 2009 г. Продажбите на холдинга се стопяват до 6.3 млн. лв. през миналата година при 13.2 млн. лв. през 2008 г. Нетната печалба на Албена Инвест холдинг към 31 декември на миналата година възлиза на 1.2 млн. лв., като това е спад от 53% спрямо 2008 г. В края на ноември 2009 г. извънредно общо събрание на бившия приватизационен фонд Албена Инвест холдинг реши да преустанови дейността на дъщерното си дружество за алуминиева и PVC дограма Екопласт. По-рано през миналата година холдингът реши да се раздели и с 51% от капитала на Бряст-Д АД на стойност от 918 хил. лв. По време на петъчната борсова сесия акциите на Албена Инвест холдинг се понижиха с 0.03%. Бяха изтъргувани 445 акции на единична средна цена от 5.862 лв.

М. Иванова | pari.bg

Резултати

Печалбата на Мел инвест намалява с 43%

Печалбата на Мел инвест холдинг АД за 2009 г. се е понижала с 42.9%, показва консолидираният отчет на компанията, предаден на финансов резултат през 2009 г. намалява до 16 хил. лв. спрямо 28 хил. лв. за 2008 г. Финансовите приходи на холдинга се свиват до 422 хил. лв., което е 66.6% спад на годишна база. Причината е понижението на постъпленията от дивиденди, които са намалели с 91.9% до 73 хил. лв. Приходите в графата Положителни разлики от операции с финансови активи и инструменти нарастват 7 пъти до 349 хил. лв. Липсват постъпления в перото Положителни разлики от промяна на валутни курсове, които през 2008 г. бяха 308 хил. лв. Оборотът, който на 98.8% е формиран от финансовите приходи, намалява с 68% до 427 хил. лв. Разходите за дейността на холдинга през 2009 г. са 411 хил. лв., което е 68.55 спад на годишна база. Последната сделка с книгата на Мел Инвест холдинг е на 25 февруари, когато 50 дяла сменяха собственика си на цена 1.25 лв. за акция. Капитализацията на дружеството е 4.55 млн. лв.

А. Христов | pari.bg

Търговия на БФБ

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
A72	1.00 BGN	Агрия Груп Холдинг АД	20	4.3	4.34	4.34	4.34	4.34	0.93%	16,496	0,479	0,744
6AC	1.00 BGN	Агро Финанс АД СИЦ	150	0.99	0.99	0.99	0.99	0.99	0.00%	5,824	4,096	0,713
6AB	1.00 BGN	Албена АД	60	43	43	43	43	43	0.00%	5,995	1,950	0,560
5ALV	1.00 BGN	Албена ИХ АД	445	5.86	5.87	5.86	5.86	5.86	-0.03%	14,606	3,824	0,375
6ARI	1.00 BGN	Арома АД 342	1,4	1,41	1,41	1,41	1,41	1,41	0,64%	14,048	0,419	0,662
5BN	1.00 BGN	БАКБ АД	190	15,81	15,8	15,75	15,75	15,75	-0,37%	6,266	1,766	0,939
4BN	1.00 BGN	Балкан АД	124	11	11	10,91	10,95	10,96	-0,36%	12,071	0,565	0,653
6BMA	1.00 BGN	БенчМарк фонди моти АД СИЦ	100	0,45	0,41	0,41	0,41	0,41	-7,64%			
5BI	1.00 BGN	Бианор Холдинг АД	149	3,6	3,8	3,8	3,8	3,8	5,56%	19,907	0,540	0,949
5BP	1.00 BGN	Билборд АД	50	1,07	1,09	1,09	1,09	1,09	1,59%	16,633	0,586	0,464
53B	1.00 BGN	Биовет АД	51735	7,71	7,2	6,98	6,98	7,1	-7,86%	18,528	0,464	0,796
57B	1.00 BGN	Булгартабак холдинг АД	6	17,85	18,01	18,01	18,01	18,01	0,89%	36,438	0,487	0,393
4BZ	1.00 BGN	Българска захар АД	100	0,42	0,76	0,76	0,76	0,76	81,82%			
4BO	1.00 BGN	Българска роза-Пловдив АД	100	0,35	0,38	0,38	0,38	0,38	8,57%			
4BI	1.00 BGN	Българска роза-Севтополис АД	2292	1,48	1,5	1,45	1,49	1,5	1,63%	30,916	1,354	0,960
5BA	1.00 BGN	Българска ХК БъАД	100	2	2	1,8	1,95	1,8	-9,95%		0,765	0,337
5DOV	1.00 BGN	Доверие ОХ АД	781	3,2	3,2	3,1	3,19	3,15	-1,65%		0,230	0,218
4EN	1.00 BGN	Еврохолд България АД	12982	1,33	1,35	1,3	1,3	1,3	-2,40%			0,460
52E	1.00 BGN	Елхам Искра АД	1930	2	2,06	1,98	2	1,98	-1,00%	16,784	1,110	1,057
57E	1.00 BGN	ЕМКА АД	5	3,01	3,29	3,29	3,29	3,29	9,30%			1,890
6EA	1.00 BGN	Енемона АД	520	9,45	9,45	9,2	9,41	9,43	-0,26%	7,022	0,585	1,171
6EG	1.00 BGN	Енергоремонт Холдинг АД	75	15	15,5	14,37	15,12	14,37	-4,18%	3,121	0,333	1,895
5EO	1.00 BGN	Етропал АД	50	2,25	2,33	2,33	2,33	2,33	3,56%	23,394	0,774	1,883
6LKB	1.00 BGN	ЖКЗ, издадени по ЗОСОИ	5000	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,00%			
RA8	1.00 BGN	ЖП инфраструктура-ХД АД	42	4,8	4,6	4,2	4,3	4,6	-4,19%			
4BI	10.00 BGN	Зад Булград Виена иншурънс груп	9	41,04	41	41	41	41	-0,10%		42,642	1,761
5IC	1.00 BGN	Зд Евро инс АД	3543	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0,00%	2,793		0,735
323	1.00 BGN	Златен лев Холдинг АД	2934	0,51	0,46	0,45	0,45	0,45	-10,89%	5,515	0,289	0,115
T43	1.00 BGN	Зърнени Храни България АД	14710	0,6	0,62	0,6	0,61	0,61	1,50%	13,520	0,613	0,525
5ER	10.00 BGN	И Ар Джи Капитал-З АД СИЦ	25	6,49	6,8	6,8	6,8	6,8	4,78%	23,448	1,784	4,763
324	1.00 BGN	ИД Златен лев АД	1	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	0,00%			
418	1.00 BGN	Индустриален КХ АД	200	2,6	2,51	2,51	2,51	2,51	-3,46%		0,212	0,569
41CA	1000.00 EUR	Интеркапитал Пропърти Дивелопмънт АД СИЦ	1	95	95	95	95	95	0,00%			
41D	1.00 BGN	ИХ България АД	1055	1,42	1,42	1,42	1,42	1,42	-0,35%		0,502	0,302
6K1	1.00 BGN	Каолин АД	1602	5,63	5,7	5,6	5,63	5,6	-0,53%	19,391	1,091	1,237
4KU	1.00 BGN	Каучук АД	5	25	24,94	24,94	24,94	24,94	-0,24%	59,673	1,007	1,019
6LKD	1.00 BGN	КЗ, издадени по ЗОСОИ	181038	0,17	0,18	0,17	0,17	0,18	2,94%			
6C9	10.00 BGN	КТБ АД	19	61,75	60	59,5	59,61	60	-2,83%	6,865	2,041	1,399
5MN	1.00 BGN	М-Синдралки АД	40	5,4	5,39	5,39	5,39	5,39	-0,15%	77,636	1,480	1,848
5MA	1.00 BGN	Медика АД	300	1,6	1,63	1,63	1,63	1,63	1,88%			0,730
6KX	1.00 BGN	Мекком АД	100	0,61	0,55	0,55	0,55	0,55	-9,92%			
5MZ	1.00 BGN	Метизи АД	30	0,55	0,6	0,6	0,6	0,6	9,64%	3,344	0,142	0,106
5MB	1.00 BGN	Монбат АД	5609	6,5	6,54	6,5	6,5	6,54	0,59%	16,262	2,251	2,143

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
5MY	1.00 BGN	Мостстрой АД	468	3,17	3,2	3,17	3,19	3,17	0,00%			2,669
5ORG	1.00 BGN	Оргахим АД	2	78,5	80	80	80	80	1,91%		0,397	0,676
5OTZ	1.00 BGN	ОЦК АД	544	13,64	13,65	13,4	13,58	13,58	-0,44%		0,996	2,177
5PET	1.00 BGN	Петрол АД	60	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25	0,00%		0,293	14,366
4PF	1.70 BGN	Пещоремонт АД	125	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	0,00%		0,137	0,151
5F4	1.00 BGN	ПИБ АД	1100	2,41	2,41	2,41	2,41	2,41	-0,04%	6,627	0,627	0,665
6LKC	1.00 BGN	ПКБ, издадени по ЗСПЗ и ЗВБГЗГФ	11103	0,16	0,17	0,16	0,16	0,17	0,61%			
5IP	1.00 BGN	Полимери АД	227	1,63	1,83	1,7	1,7	1,83	12,52%		0,271	0,047
4O1	1.00 BGN	Проучване и добив на нефт и газ АД	267	2,93	2,8	2,8	2,8	2,8	-4,50%	4,037	1,157	0,572
3LX	1.00 BGN	Светлина АД	13083	10,3	4	3,8	3,8	3,8	-63,11%		1,390	0,186
6S7	1.00 BGN	Синергон Холдинг АД	650	1,9	1,88	1,8	1,84	1,88	-1,05%	1,608	0,250	0,303
CDX	10.00 BGN	Сити Дивелопмънт АД СИЦ	20	1,7	1,55	1,55	1,55	1,55	-8,82%			
4OY	1.00 BGN	Сити Пропъртис АД СИЦ	200	1	1	1	1	1	0,00%			
6SV	1.00 BGN	Слънчев Бряг Холдинг АД	25	1,83	1,55	1,55	1,55	1,55	-15,21%	2,334	599,850	0,054
3JR	1.00 BGN	Софарма АД	3960	4,03	4,03	4	4,02	4,01	-0,47%	16,075	1,112	2,122
6SL	1.00 BGN	Софарма логистика АД	800	0,74	0,74	0,74	0,74	0,74	0,00%		11,940	0,642
5O5	1.00 BGN	Софарма трейдинг АД	500	1,45	1,46	1,44	1,44	1,44	-0,69%	8,180	0,131	0,882
6SO	1.00 BGN	София Комерс-Заложни къщи АД	300	4	4	4	4	4	0,00%			
6SOA	1.00 BGN	София Комерс-Заложни къщи АД	31	4,2	4,23	4,23	4,23	4,23	0,72%			
5L9	1.00 BGN	Спарки Елгос АД	3696	2,12	2,09	2,02	2,04	2,09	-1,27%		1,108	0,368
5SR	1.00 BGN	Стара планина Холд АД	3090	2,21	2,37	2,27	2,35	2,27	2,72%	120,996	1,011	0,944
5T6	1.00 BGN	Тодоров АД	900	0,4	0,42	0,42	0,42	0,42	5,00%			
3TV	1.00 BGN	Топливо АД	330	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	0,00%		0,129	0,191
T57	1.00 BGN	Трейс груп холд АД	101	76	77,25	75,1	76,67	76,4	0,53%	44,232	1,129	3,295
6A9	1.00 BGN	Фаворит Холд АД	50	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	0,00%	62,854	0,212	0,219
6F3	1.00 BGN	ФезърПлей Пропъртис АД СИЦ	100	0,4	0,42	0,42	0,42	0,42	5,00%	2,199	0,632	0,315
5BU	1.00 BGN	ФНИ България АД СИЦ	20	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,00%			
4H8C	1000.00 EUR	Хелт енд уелнес АД СИЦ	23	100	100	100	100	100	0,00%			
HTV	1.00 BGN	Херти АД	700	1,17	1,17	1,17	1,17	1,17	0,00%			
6C4	1.00 BGN	Химимпорт АД</										

16 ИНВЕСТИТОР

Инвеститорите заемат изчаквателна позиция

През изминалата седмица европейският широк индекс DJ Stoxx 600 се понижи с 1.8% до 245.8 пункта. В САЩ S&P500 загуби 0.4%, достигайки 1104.49 точки, а технологичният NASDAQ е на минус с 0.3% при стойност на затваряне в петък от 2238.26 пункта. Волатилността на капиталовите пазари спадна значително и вече е на нивата на стартиралата в началото на януари миникорекция. Инвеститорите си дадоха временна почивка, необходима им за анализ на огромното количество политически и икономически данни. Може да се каже, че основна роля в успокояването на търговията изигра политическата подкрепа на водещите страни в ЕС и позитивното послание, отправено към Гърция. Междувременно

Александър Леков
изп. директор на Райфайзен Асет Менеджмънт

Доказателство за желанието на биковите да поведат индексите нагоре е слабата реакция на пазара след добрите новини в петък

доходностите на ДЦК на водещите страни се понижиха рязко, което означава, че въпреки временната стабилизация при акци-

ите все още умните пари търсят посока. За момента тази посока е водена по-скоро от несигурността в средносрочен план, отколкото от увереност в устойчивостта на икономическото възстановяване на развитите икономики.

Предстои изпълнена с много макроикономически анонси седмица. Твърде вероятно още в понеделник инвеститорите ще се опитат да насочат търговията в една от двете посоки. Новините от Китай и проблемните южноевропейски членове на еврозоната начело с Гърция също ще окажат влияние. Не бива да се забравя, че волатилността спадна до критично ниски стойности, а при подобни обстоятелства натискът за продажби винаги стои на дневен ред.

Играчите на борсата си дадоха временна почивка, необходима им за анализ на политическите и икономическите данни

Райфайзен Асет Менеджмънт	Тип	Валута	Емисионна стойност					Цена при обратно изкупуване
			До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 000 евро	
Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации	консервативен	USD	156,60	155,84	155,07	154,69	152,78	152,78
Райфайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	EUR	11,57	11,52	11,46	11,43	11,29	11,29
Райфайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	80,30	79,91	79,52	79,13	77,96	77,96
Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	98,38	97,90	97,42	96,94	95,51	95,51
Райфайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	726,35	722,82	719,29	715,77	705,19	705,19
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	153,76	153,03	152,30	151,57	146,44	146,44
Райфайзен-Глобални-Основни-Акции	високодоходен	EUR	74,30	73,94	73,58	73,23	71,44	71,44
Райфайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	144,71	144,01	143,31	142,62	139,14	139,14
Райфайзен-Източноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	270,22	268,93	267,64	266,36	257,35	257,35
Райфайзен-Евразия-Акции	високодоходен	EUR	166,59	165,80	165,01	164,21	158,66	158,66
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	208,83	207,84	206,85	205,85	198,89	198,89
Райфайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	75,56	75,20	74,84	74,48	71,96	71,96
Райфайзен-ИзточнаЕвропа-Облигации	консервативен	EUR	224,35	223,29	222,22	221,15	213,67	213,67

Нетната стойност на активите на дъга е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адрес www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст/ст	ЦОИ	Доходност и Риск				Начало на публ. предлагане			
				От началото на годината (не се анализира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. предлагане (анализирана)				
Аврора Капитал АД											
Аврора Кепитъл - Балансиран	балансиран	4.8458	4.8700	5.0396	4.8458	4.7489	-5.89%	11.76%	-14.58%	-29.61%	21.01.2008
Аврора Кепитъл - Global Commodity Fund	фонд в акции	6.6582	6.6915	6.9245	6.6582	6.5250	-6.01%	13.81%	-3.06%	-17.94%	23.01.2008
ДФ Аврора Кепитъл Югоизточна Европа	високодоходен	10.0776	10.2288	10.4807	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Актив Асет Менеджмънт АД											
ДФ Актив Високодоходен	фонд в акции	2.4803			2.4803		-0.48%	28.25%	27.08%	-58.71%	12.11.2007
ДФ Актив Балансиран	балансиран	2.9274			2.9274		-1.59%	24.18%	14.21%	-52.35%	12.11.2007
Астра Асет Менеджмънт АД											
ДФ Астра Кеш	паричен пазар	10.8644	10.8590	10.8427	10.8536	10.8536	1.09%	0.12%	6.44%	6.12%	06.10.2008
ДФ Астра Баланс	балансиран	10.7852	10.7315	10.6242	10.6778	0.0000	0.21%	6.51%	14.97%	5.31%	06.10.2008
ДФ Астра Плюс	фонд в акции	10.2028	10.1520	9.9997	10.0505	0.0000	-1.25%	10.02%	21.10%	1.11%	06.10.2008
БенчМарк Асет Менеджмънт АД											
ДФ БенчМарк Фонд-1 Акции и Облигации	балансиран	13.5809			13.4464		0.18%	6.75%	12.42%	7.29%	14.12.2005
ДФ БенчМарк Фонд-2 Акции	фонд в акции	8.3466			8.2640		-1.34%	14.05%	8.09%	-4.04%	01.03.2006
ДФ БенчМарк Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	балансиран	5.7040			5.6475		-3.52%	10.72%	-5.04%	-14.40%	21.06.2006
ДФ БенчМарк Фонд-4 Енергетика	фонд в акции	8.0110			7.7777		-1.80%	15.18%	21.23%	-11.48%	05.02.2008
ДФ БенчМарк Фонд-5 ЦИЕ	фонд в акции	10.5080			10.5080		2.40%	8.43%	9.27%	2.43%	05.02.2008
БенчМарк Фонд-6 Паричен	паричен пазар	11.5056			11.5056		1.42%	0.21%	9.01%	8.41%	03.06.2008
Болкан Капитал Менеджмънт АД											
ДФ БКМ Балансиран Капитал	фонд в облигации	82.5042			82.5042		-0.52%	4.01%	12.02%	-5.36%	20.11.2006
ДФ Европа	фонд в акции	50.9010			51.1568		-1.43%	2.25%	7.67%	-14.96%	20.11.2006
ДФ Балкани	фонд в акции	70.2012			69.8502		1.83%	4.54%	17.67%	-12.43%	03.10.2007
Варчев Менеджмънт Къмпаани ЕАД											
ДФ Варчев Високодоходен фонд	фонд в акции	100.3478			98.8538		-2.98%	2.22%	1.25%	-0.13%	04.01.2007
ДФ Варчев Балансиран фонд	балансиран	82.1979			80.9741		-1.50%	0.68%	-1.78%	-7.60%	25.06.2007
ДСК Управление на активи АД											
ДФ ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.26589			1.26337		1.22%	0.97%	5.55%	5.68%	01.12.2005
ДФ ДСК Баланс	балансиран	1.07541			1.06897		-0.36%	6.15%	10.03%	1.65%	01.12.2005
ДФ ДСК Растек	фонд в акции	0.77630			0.76477		-0.69%	15.19%	26.80%	-6.36%	01.03.2006
ДФ ДСК Имоти	фонд в акции	0.73122			0.72684		-0.38%	3.14%	-0.42%	-14.73%	07.03.2008
ДФ ДСК Евро Актив	ниско рисков	1.03271			1.02962		0.67%	N/A	N/A	N/A	07.05.2009
Елана Фонд Менеджмънт АД											
ДФ Елана Балансиран Евро Фонд	балансиран	103.5802			102.5495		0.32%	9.54%	14.69%	0.72%	07.12.2005
ДФ Елана Балансиран Доларов Фонд	балансиран	110.0767			108.9815		-0.19%	8.46%	9.15%	2.31%	06.03.2006
ДФ Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	90.2940			88.9497		-0.32%	14.38%	23.94%	-0.74%	20.06.2005
ДФ Елана Фонд Паричен Пазар	паричен пазар	116.6070			116.6070		1.50%	0.63%	6.26%	6.82%	31.10.2007
ДФ Елана Долар Фонд	ниско рисков	91.9566			91.5891		1.86%	3.35%	-7.64%	-4.03%	01.02.2008
ДФ Еврофонд	ниско рисков	103.0295	102.9265	0.0000	0.0000	0.0000	0.50%	N/A	N/A	4.47%	01.07.2009
Златен Лев Капитал АД											
ДФ Златен Лев	балансиран	4.9163			4.8869		-0.02%	9.99%	14.22%***	5.41%	08.07.1999
ДФ Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	1.0385	1.0333	1.0308	1.0256		N/A	N/A	N/A***	N/A	01.06.2009
Калман Асет Менеджмънт АД											
ДФ Калман Капитал	балансиран	18.6295			18.4995		-0.54%	9.22%	4.65%	12.21%	28.09.2004
ДФ Калман Макс	фонд в акции	11.9885			11.8219		-1.77%	12.93%	5.39%	4.31%	05.01.2006
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД											
ДФ Адванс Инвест	фонд в акции	1.3327			1.3130		2.86%	13.15%	19.85%	3.93%	10.05.2004
ДФ Адванс Източна Европа	фонд в акции	0.7544			0.7433		8.13%	18.72%	63.29%	-8.36%	04.10.2006
Адванс IPO Фонд	фонд в акции	0.9028			0.8895		2.96%	15.29%	8.42%	-5.05%	23.11.2007
КД Инвестмънт ЕАД											
ДФ КД Облигации България	фонд в облигации	127.7025	127.5116	127.2571	127.2571		1.03%	3.45%	3.93%	6.51%	04.05.2006
ДФ КД Пеликан	балансиран	15.0124	15.0124	14.8638	14.8638		-0.24%	8.52%	6.87%	3.20%	17.12.2004
ДФ КД Акции България	фонд в акции	0.7384	0.7311	0.7239	0.7239		-1.46%	15.49%	15.71%	-8.11%	04.05.2006
КТБ Асет Менеджмънт АД											
КТБ Балансиран Фонд	балансиран	793.2119			787.2776		1.71%	8.58%	26.12%	-11.58%	09.05.2008
КТБ Фонд Акции	фонд в акции	719.5357			714.1526		1.49%	10.25%	32.02%	-15.66%	09.05.2008
ОББ Асет Менеджмънт АД											
ДФ ОББ Платинум Облигации	ниско рисков	11.0027			11.0027		1.22%	2.56%	5.06%	2.37%	30.01.2006
ДФ ОББ Балансиран Фонд	балансиран	119.5507			119.5507		-0.39%	8.11%	13.87%	2.37%	30.01.2005
ДФ ОББ Премиум Акции	фонд в акции	6.9437			6.9437		-1.42%	17.75%	37.78%	-8.56%	30.01.2006
ДФ ОББ Патриониум Земя	фонд в акции	10.0806			10.0806		0.12%	1.57%	0.74%	0.75%	30.01.2009
Оверон Финанс АД											
ДФ Оверон ПРЕСТО	фонд в акции	9.5977			0.0000		N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
ПФБК Асет Менеджмънт АД											
ДФ ПФБК Авангард	фонд в акции	0.5263			0.5237		-0.03%	7.03%	11.01%	-24.81%	19.11.2007
ДФ ПФБК Класик	балансиран	0.7475			0.7449		0.13%	3.40%	6.28%	-12.18%	19.11.2007
ДФ ПФБК Гарант	ниско рисков	0.9732			0.9707		0.91%	2.43%	5.72%	-1.26%	19.11.2007
Райфайзен Асет Менеджмънт (България) ЕАД											
Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	консервативен	1.2231			1.2195		0.96%	0.64%	7.20%	5.19%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Облигации	консервативен	1.2467			1.2393		1.72%	1.39%	8.55%	5.66%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Фонд	балансиран	0.8707			0.8637		0.14%	5.69%	6.80%	-3.54%	16.03.2006
Райфайзен (България) Фонд Акции	фонд в акции	0.6694			0.6668		-0.79%	10.49%	11.29%	-9.77%	16.03.2006
Райфайзен (България) Балансиран Доларов Фонд	балансиран	0.7619			0.7617		0.61%	7.53%	8.71%	-12.31%	11.02.2008
Райфайзен (България) Фонд Защитена Инвестиция в Евро	консервативен	0.0000			0.0000		N/A	N/A	N/A	N/A	19.01.2010
Свободен период от 19.01.2010 до 28.01.2010		1.0533			1.0533		N/A	N/A	N/A	N/A	
Лимитиран период от 29.01.2010 до 28.04.2010											
Сентинел Асет Менеджмънт АД											
Договорен фонд Сентинел - Ралид	паричен пазар	1.1531			1.1531						

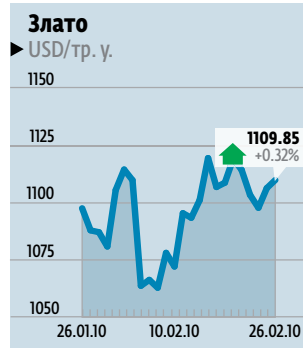

Стока на деня

1.47

► процента се повиши медта на борсата в Лондон и достигна 7072 USD/т

” По време на борсовата сесия в петък цената на медта успя да се изкачи до ниво 7000 USD/т, след като само с едно движение успя да добави 102 USD към стойността си

” Цената на златото най-после отбеляза повишение и по време на петъчната сесия в Лондон достигна 1118.9 USD/тр.у. И в петък основната причина за това беше доларът, който загуби 0.30%

Цифра на деня

1.18

► процента загуби захарта по време на петъчната борсова сесия и достигна 516.31 USD/т

” Цената на захарта загуби половината от спечеленото по време на сесията в четвъртък, като загуби 6.17 USD от стойността си

Цената на зърното остана стабилна, но без изгледи за повишение

Таня Панайотова
Софийска стокова борса

” На Софийската стокова борса цената на хлебната пшеница се задържа на 210-220 лв./т, а тази на царевицата - 190 лв./т

► Пшеницата успя да спре пропадането си и на борсите в Европа се задържа над 200 USD/т

Цените на основните видове зърно по световните борси се стабилизираха през последната седмица, но според специалистите тенденция към повишение не се очаква. Основната причина са прогнозите за добива, който се очаква от новата реколта. В САЩ пшеницата се котираше на 179 USD/т, а царевицата леко се качи до 146 USD/т. В Европа отново имаше лек спад при някои от културите, като пшеницата

слезе до 203 лв./т, а царевицата остана на 221 лв./т.

Исключението отново беше при маслодайния слънчоглед, който отчете ръст поради прогнозите за по-слаба реколта в южното полукълбо и намалението на преработените обеми в традиционни страни износители като Русия и Украйна. На Софийската стокова борса цените на зърнените култури се доближава-

ха до тези на световните борси. Хлебната пшеница и тази седмица се предлагаше на 210-220 лв./т, докато фуражната се търсеше за 185, а предлагането беше на 190 лв./т. При царевицата имаше единствено предлагане на 230 лв./т. Хранителните стоки традиционно не предизвикаха интерес и цените останаха без промяна спрямо предходната седмица. За сметка на това нехранителните стоки

отново бяха в центъра на вниманието на брокери и търговци.

Най-голям интерес имаше отново към горивата и енергоносителите, които плавно повишават цените си по света. Също така бяха реализирани сделки за дизелово гориво в диапазона от 1080 до 1525 лв./хил. л, газът се предлагаше за 999 лв./хил. л, а моторните масла се изтъргуваха на 798 лв./т.

Прогноза

Алуминият ще трупа печалби и през следващите месеци

Добрите новини за състоянието на японската икономика вдигнаха цената на алуминия и в петък стойността му се повиши с 0.84%. По този начин металът даде заявка за продължаване на доброто представяне и през следващата седмица.

Според представител на алуминиевата индустрия в Япония вносът в страната през януари се е увеличил с 23%, като това се случва за втори пореден месец. За сравнение в началото на 2009 г. доставките на метала достигнаха до своето най-ниско ниво за последните 28 години, като се сринаха с 31% до 1420 USD/т. Според информацията внесените количества са стигнали 150 373 т, след като година по-рано тази цифра стига-

Георги Георгиев
ggeorgiev@pari.bg

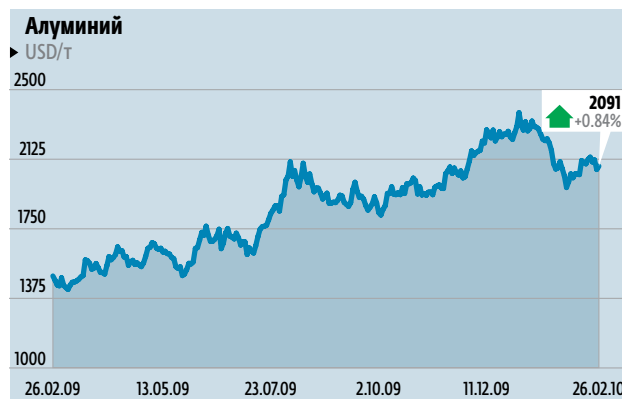
” На борсата в Лондон фючърсите на алуминия за март отчетоха ръст с 0.84%, като по този начин достигнаха 2091 USD/т

ше едва 122 193 т.

Тези добри показатели се дължат основно на доброто представяне на японското машиностроение. Като пример може да бъде дадено търсенето на алуминий от страна на автомобилостроенето, което е отчело през януари ръст от 84%, а при домакински-

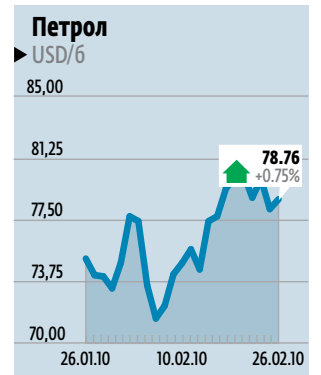
те електроуреди повишението е стигнало цели 103%. Тези показатели нямат аналог за последните 30 години.

Очакванията на анализаторите са цената на метала да продължи да расте и през следващите няколко месеца и дори се говори за достигане на 3000 USD/т.

► Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	72,83
СИБИРСКИ	73,63
УРАЛСКИ С-Г	73,63
САХАРСКИ	76,13
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	75,85
ОСБЕРГ	76,3
ЕКОФИСК	76,1
СТАТФОРД	75,78
ФОРТИС	75,33
ФЛОТА	73,43
УРАЛСКИ СГ	73,78
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	76,81
КУА ИБОЕ	75,92
ФОРКАДОС	76,6
КАБИДА	75,31

► Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	0,00	0,00	СIF	
ПРОПАН	0,00	0,00	СIF	
БЕНЗИН СУПЕР	691,00	693,00	СIF	
БЕНЗИН СУПЕР	711,50	713,50	FOB	
АВИОГОРИВО	625,75	625,75	FOB	
НАФТА	683,00	685,00	СIF	
ГАЗБОЛ	632,75	625,75	СIF	РУСИЯ
ДИЗЕЛ F	630,00	632,00	FOB	50PPM
МАЗУТ	438,00	440,00	СIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	424,00	426,00	СIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	7072	7085	7087
КАЛАЙ	16675	16626	16700
ОЛОВО	2138,5	2167,25	2172
ЦИНК	2157,5	2167	2169,5
АЛУМИНИЙ	2050,5	2090	2093
НИКЕЛ	20495	20600	20635
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1935	1918,75	2000

► Спот цени на благородни метали

Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1110,4	1111,1	1114,08	1104,45
СРЕБРО	16,1675	16,2075	16,2263	16,02
ПЛАТИНА	1531,5	1534,9	1542,65	1522,5
ПАЛАДИЙ	428	429,95	431,5	420,5

► Срочни цени на пшеница

Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Февруари
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,2524
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	492,51
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	167,88
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БРЯГ	168,40
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	СIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	СIF УНГАРИЯ	-
УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	200,17
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	136,84

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Март
Царевица	СВОТ	USD/bu.	386,25
Ечемик	ASE	USD/MT	128,2176
Памук	NYBOT	USD/lb.	82,11
Какао	NYBOT	USD/MT	2936
Кафе	NYBOT	USD/lb.	131,95
Рапица	ASE	USD/MT	356,16
Ориз	СВОТ	USD/cwt	13,63
Овес	СВОТ	USD/bu.	229,75
Соя СВОТ	USD/bu.		950,75

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Март
Захар	NYBOT	USD/lb.	23,82
Соево масло	СВОТ	USD/lb.	39,23
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	141,85
Мляко	СМЕ	USD/cwt	12,9
Обезмаслено мляко	СМЕ	USD/cwt	108,5
Масло	СМЕ	USD/lb.	149
Денатуриран етанол	СВОТ	USD/gal.	1,708

Борси: СВОТ - Чикагска стокова борса; СМЕ - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркската стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 bu. соя = 27.216 кг.; 1 bu. царевица = 25.4016 кг.; 1 bu. овес = 15.4224 кг.; 1 lb. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 US cent

Кока-Кола изкупува бутилиращото подразделение за Северна Америка

► Гигантът в производството на безалкохолни напитки Кока-Кола прегрупира на териториален принцип операциите по бутилирането на продукцията си

Клиентите принудиха гиганта да се реструктурира

Кока-Кола потвърди в края на миналата седмица, че се е съгласила да изкупи северноамериканските операции на Кока-Кола Ентърпрайзиз (ССЕ) - най-голямата компания, която бутилира нейните напитки. С това се поставя началото на коренно преобръщане на 24-годишната стратегия, според която операциите по бутилирането бяха отделени от основния бизнес - производство на безалкохолни напитки.

Преразпределение

Ако частичното придобиване на Кока-Кола Ентърпрайзиз се осъществи, останалата част от бутилиращата компания ще остане независима. ССЕ вече оперира в няколко европейски страни.

Съобразно клаузите на сделката, която двете компании нарекоха „по принцип безлична“, Кока-Кола ще поеме управлението на северноамериканските

операции на ССЕ, а на следващ етап ССЕ пък ще придобие управлението на бутилиращите операции в Норвегия и Швеция, като по този начин ще се превърне в европейски ориентиран производител и дистрибутор на продуктите на Кока-Кола. Наред с това ССЕ ще има правото да купи 83-процентния дял на Кока-Кола в германските й операции по бутилиране в период от 18 до 36 месеца след приключването на сделката за северноамериканското бутилиращо подразделение.

След сключването на сделката, което се очаква да се осъществи през четвъртото тримесечие на 2010 г., Кока-Кола ще притежава около 90% от дейността по бутилиране на собствената й продукция в Северна Америка.

Свобода за милиарди

Точната стойност на сделката не е определена, но се очаква да бъде повече от 15 млрд. USD, включително капитал и признати дългове, твърдят запознати. Кока-Кола ще се откаже

от своя 34-процентен дял в ССЕ, оценяван на 3.4 млрд. USD, и ще поеме около 9.5 млрд. USD дългове и други задължения на ССЕ. Бутилиращите операции в Норвегия и Швеция се оценяват на около 822 млн. USD. От ССЕ възнамеряват да вземат заем, за да платят на акционерите си - с изключение на Кока-Кола - специални дивиденди по 10 USD на акция. Бутилиращата компания очаква и да купи обратно свои акции на стойност до 1 млрд. USD.

Ние вярваме силно и неотклонно в нашата уникална и преуспяваща бутилираща система, казва Мухтар Кент, главен изпълнителен директор на Кока-Кола. Нашата нова северноамериканска структура ще създаде безпрецедентна комбинация от бизнеси, която ще ни служи като печеливш паспорт в най-голямото световно обединение за производство на готови за консумация безалкохолни напитки, добавя той.

Сделката отбелязва края на стратегията на Кока-Кола да държи разделени основните си операции - разработването и маркетинга на концентрирани сиропи, които са основата за производство на газирани напитки, от една страна, и производството и разпределянето на крайните продукти, от друга.

Сделката отбелязва края на стратегията на Кока-Кола да държи разделени основните си операции - разработването и маркетинга на концентрирани сиропи, които са основата за производство на газирани напитки, от една страна, и производството и разпределянето на крайните продукти, от друга.

Ефекти

От Кока-Кола първи в света приложиха стратегия-

Конкуренцията Успешните ходове се копират

► Връщането на бутилиращите операции под шапката на Кока-Кола идва, след като от конкурента й ПепсиКо предприеха подобен ход в опит да бъде преодолян спадът в продажбите на безалкохолни напитки, съобщава в Wall Street Journal.
► През август 2009 г. от ПепсиКо обявиха, че ще изкупят двете най-големи компании, които бутилират тяхната продукция - Пепси Ботлинг Груп и ПепсиАмерикас - в сделка, оценена на 7.8 млрд. USD.
► Според оценки на компанията изкупуването на фирмите, които бутилират продуктите на ПепсиКо, ще спести на компанията 400 млн. USD.

тите. Една от насоките, в които работи компанията, е да отговори на промяната в потребителското търсене - от газирани безалкохолни напитки към различни видове бутилирани води и напитки на основата на сокове.

Структурата на бизнеса ни в Северна Америка по същество не се е променила, откакто през 1986 г. беше основана Кока-Кола Ентърпрайзиз, казва Мухтар Кент, но същевременно отбелязва, че пазарът и промишлеността са претърпели коренни промени. С тази трансакция ние преобразуваме пасивен капитал в активен, което ни дава пряк контрол върху инвестициите ни в Северна Америка, за да ускорим растежа и да подкрепим дълготрайната доходност, уточнява той.

Макар че отношенията между Кока-Кола и ССЕ понякога са били доста напрегнати, двете компании са се сближили извънредно много в последните години. Известна част от кариерата на Мухтар Кент е протекла в различни бутилиращи операции на Кока-Кола Ентърпрайзиз.

Гъвкавост

Производството на безалкохолни напитки преживя спад в продажбите, което подтикна големите производители да потърсят начини да контролират по-стриктно разходите и начините за дистрибуция на продукцията им.

Както казва Джон Зихър, редактор на комерсиалното издание Бевъридж Дайджест, той не е сигурен дали сделката на Кока-Кола ще се осъществи, но „ако е вярно, този ход е много разумен“. Според него промените в индустрията означават, че големите играчи трябва да проявяват повече гъвкавост в намирането на пътища към пазарите, за да отговорят на изискванията на клиентите.

Нагаждане

И Кока-Кола, и основният й конкурент ПепсиКо в последните години бяха направени пред сериозен спад в търсенето на газирани напитки. Придобиването - всъщност възвръщането - на бутилиращите операции е замислено с цел да осигури на Кока-Кола по-голяма гъвкавост в адаптирането към вкусовете на потреби-

New York Times
Forbes

Съветниците Швейцарци и британци дават ум

► Производителът Кока-Кола разчита на съветите на инвестиционните банки Алън енд Къмпани и Голдман

Сакс, както и на юридическата фирма Скадън, Арпс, Слейт, Мийгъренд Флом.

► Бутилиращата компания ССЕ се доверява на инвестиционните банки Креди Сюис и Лазард, а юридическата подкрепа й осигурява фирмата Маккена Лонг енд Олдридж.

► Най-сериозният конкурент на Кока-Кола - ПепсиКо, чийто шеф е Индра Нуи, в последните години страда от силния спад в търсенето на безалкохолни напитки

Интервю Маркус Фербер, член на Комисията по икономически и парични въпроси в Европейския парламент:

Да изхвърлим държава от еврозоната, това е несериозно

България трябва да инвестира в развитието на туризма

► **Господин Фербер, нук се прогнози, че страни като Гърция и Португалия ще трябва да напуснат еврозоната. Дискутира ли се такава възможност?**

- Ние не дискутираме сериозно подобни въпроси, защото няма смисъл да се изключват или изхвърлят държави от еврозоната. Щетите от това ще бъдат много по-големи. Въпросът, на който трябва да се отговори, е следният - ще има ли някой, който да даде пари назаем на Гърция, ако тя не ползва еврото като валута. Няма да има такъв.

► **Асега обсъждали се вариантът ЕС да помогне финансово на Гърция?**

- ЕС ясно каза - Гърция е тази, която първо трябва да се погрижи да осигури справедливост и честност в данъчното облагане. Сега около 25% от икономическите субекти на Гърция не плащат данъци и не спазват правилата, т.е. държавата трябва да се погрижи навсякъде и за всеки да важат законите - за това става въпрос. Гръцкият министър-председател знае какво трябва да направи.

► **Какво ще кажете за икономическата криза - вижда ли се краят ѝ - в Европа, в САЩ?**

- Ако знаех отговора на този въпрос, бих бил най-щастливият човек на земята. Установяваме, че азиатският пазар се развива много добре, и естествено очакваме, че силни държави в ЕС като Германия да извлекат полза от възхода на Азия чрез износ към този пазар. Така ще се дадат импулси за развитието и на ЕС. Относно американския пазар - нямаме големи надежди.

► **През 2008 г. във Ваше интервю казвате, че ако България се децентрализира, както е например в Германия, усвояемостта по еврофондовете ще се увеличи. Продължавате ли да смятате така?**

- През 2008 г. не съм се бъркал във вътрешната организация на България и през 2010 г. също не искам да го правя, но мисля, че България поради големината си има много различни от Германия проблеми и е нужно друго финансиране, различно от това в Германия. Например по Черноморието трябва повече да се инвестира в туризма. В региона на Пловдив трябва да се продължи с развитието на индустрията, на индустриалното ядро. А в столицата София има други предизвика-

телства, с които трябва да се справят българите. Тази диверсификация се подкрепя от Европейския съюз - опитът показва, че не бива всичко да се решава централно нито от Брюксел, нито от Берлин, нито от София. И това са въпросите, по които тук, в България, трябва да се помисли.

► **Тъй като това не е първото ви посещение в България, какви са вашите впечатления за икономическия климат у нас - как се променя той?**

- Ще кажа честно - ако всички държави в ЕС през 2009 г. така добре бяха се развили като България, в Европа нямаше да има проблеми и грижи. С това искам да кажа, че България се намира на верния път.

► **Кога очаквате България да стане част от еврозоната?**

- Когато успее да покрие всички критерии, така че не мога да назова конкретна година. Но едно е сигурно - вече веднъж избързахме с България и нейното членство в ЕС. Сега не трябва да допускаме тази грешка. Днес не трябва да се прибрзва, а да се покрият критериите за влизане в еврозоната.

Татяна Манчева

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Визитка

Кой е Маркус Фербер

► Маркус Фербер от 15 години е депутат в Европейския парламент. Председател е на Християнско-социалния съюз, част от групата на Европейската народна партия. Член е на Комисията по икономи-

чески и парични въпроси, както и на делегацията в Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея. По образование е инженер-електротехник. В началото на 90-те години е работил като инженер в Сименс и Пфистер. Носител е на Федерален кръст за заслуги и почетен медал на Бавария за мястото на Бавария в Европа.

Европарламентът назначава още 150 служители

► Европарламентът увеличава служителите си

Лисабонският договор увеличи чиновниците в Брюксел

Европарламентът реши да назначи нови 150 служители в своята администрация. Мотивът е увеличената работа на депутатите след влизането в сила на Лисабонския договор.

Финансиране

Общата цена на новите „лисабонски постове“ ще бъде 13.4 млн. EUR, което представлява 0.8% от бюджета

на парламента за 2010 г. (в размер на 1.6 млрд. EUR). За да се компенсира това увеличение, депутатите приеха намаляване на резерва за сгради в бюджета на ЕП с 4 млн. EUR, което ще позволи на парламента да остане в рамките на самоналожената граница от 20% от бюджета на всички европейски институции.

Приетата парламентарна резолюция трябва да бъде включена във формално предложение на комисията, което след това трябва да бъде одобрено от съвета и

парламента.

Постове

Предложението, което депутатите приеха, предвижда наемането на 75 допълнителни служители в администрацията на ЕП и 75 нови места към политическите групи. Бюджетът за наемане на сътрудници на депутатите, който се управлява от административните служби на ЕП, а не се дава директно на депутатите, ще бъде увеличен с 1500 EUR на месец за всеки депутат. Повечето от новите служители - 70,

трябва да подсилат администрацията на парламентарните комисии, където се работи по законодателните предложения, преди те да достигнат до пленарната зала. Това ще помогне да се посрещнат новите изисквания в областта на земеделието, правосъдието и вътрешните работи, финансовите и икономическите въпроси. Допълнителни 5 души ще бъдат наети за засилване на сътрудничеството с националните парламенти, които ще играят по-важна роля с Лисабонския договор.

Браузърът става по избор

Европейската комисия задължи Microsoft да даде повече от Internet Explorer на потребителите си

Избери живот. Избери работа. Избери кариера. Избери семейство. Към началните реплики от филма „Трейнинг“ от днес може да бъде добавена още една - избери браузър. Защото от 1 март всеки потребител, който използва операционните системи Windows XP, Windows Vista и Windows 7, ще бъде попитан учтиво какъв точно браузър иска да използва.

В момента всеки от над 90% от потребителите, работещи с някоя от тези операционни системи, бе задължен поне веднъж - при стартирането на компютъра си за пръв път - да се задоволи с някоя от версиите на Internet Explorer. Сега обаче ще му бъде предоставено правото да избира между Mozilla Firefox, Safari на Apple, норвежкия Opera и Chrome на Google. Избор, който може да промени разположението на пазара в страните членки на ЕС, сред които е и България. Този избор обаче е малко или много нож с две остриета.

Конкуренция

Какво всъщност означава промяната за потребителите? Може би нищо чак толкова значимо, особено предвид факта, че немалка част от тях вече са открили предимствата (и недостатъците) на конкурентите на Internet Explorer. Не така обаче смята Богомил Шопов от Mozilla. Правото на избор е едно от най-важните и в интернет, и извън него и сега потребителите в Европа имат възможността да го направят благодарение на борбата на много организации, защитаващи отворения уеб, казва той.

На практика Европейската комисия размаха за пореден път пръст срещу Microsoft и принуди софтуерния гигант да се съобрази с антимонополните изисквания и да предостави правото на избор на негово величество потребителя. Иначе следваше солена глоба. От действията й обаче се появява един простицък въпрос: защо Брюксел не предприе

▶ От днес потребителите в рамките на Европейския съюз могат да избират браузър за операционната си система. Малка крачка за един браузър и още по-малка за пазара

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

78.6

▶ млн. USD са приходите на Mozilla за 2008 г. от платено търсене през браузъра Firefox

подобни действия и срещу Apple, която използва своя браузър Safari като браузър по подразбиране за собствената си операционна система? А същевременно задължава Microsoft да предлага софтуера на вечния си конкурент като право на избор на собствения си потребител.

Прогноза

Иначе експертите не очакват сериозни размествания на пазара на браузърите по отношение пазарния

дял сред потребителите в Европа. Защото така или иначе голяма част от тях вече са направили своя избор. А според данните на Gemius у нас лидер, макар и с малка преднина, от януари тази година е Firefox с близо 45%. Във врата му диша доскорошният номер едно - Internet Explorer, с 43% пазарен дял. Останалите играчи - Safari, Opera и Chrome, си поделят другите 12%. И какво от това?

Всъщност наистина защо е толкова важно потребителите да има такова право на избор? За всеки причината е различна. Microsoft например се опитва да засили присъствието си в интернет и да наложи своята търсачка Bing и всички останали конкурентни услуги на Google, които предлагат например картите си на света. Всички те са достъпни по един или друг начин през браузъра на компанията Internet Explorer 8. Да, може да бъдат заменени, но все пак са там. И са първият избор. Което означава например повече търсения и - изненада, повече приходи от реклама за търсачката.

Пари

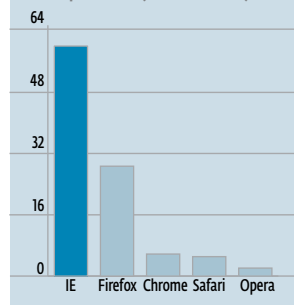
При Firefox положението е подобно. Да, браузърът е безплатен. Но за да се създаде подобен продукт, трябва нещо повече от до-

брото желание на няколко хиляди програмисти по света - все пак хляб не можеш да си купиш само със свобода. Взаимоотношението на Mozilla Corporation с Google не са тайна за никого. А те са доста доходоносни. Така например през 2005 г. общите приходи на корпорацията и Mozilla Foundation от платеното търсене (добре познатата празна кутийка горе, вдясно на браузъра, през която се търси в избрана от потребителя търсачка) са били 52.9 млн. USD. През 2008 г. цифрата вече е 78.6 млн. USD, а 91% от тях идват от Google.

При лидера в търсенето налагането на собствен браузър пък е въпрос на чест - така или иначе името на най-използваната търсачка в интернет може да бъде срещнато навсякъде, от мобилна операционна система през браузър до операционна система за мобилен телефон. А

Браузъри

▶ Пазарен дял (в света, в %)

това са все платформи за популяризиране на услугите, които предлага компанията, както и за изява на текстовете й реклами, които носят над 90% от приходите й. А и Chrome лека-полека намери своето място в сърцата на интернет потребителите и вече е използван от над 5.6% от тях. Защото е лек и удобен, относително бърз и почти сигурен.

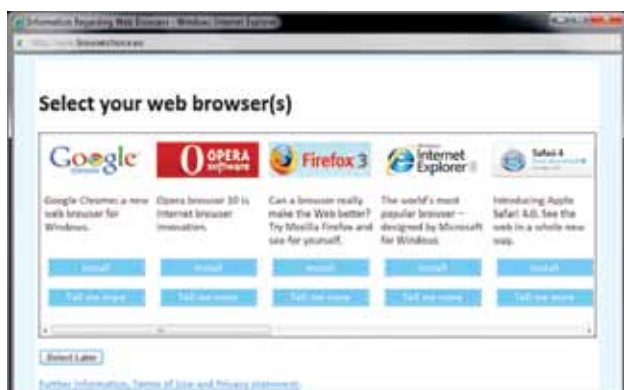
Сигурност

Именно сигурността е ос-

новното оръжие, на което залагат от Microsoft. На въпроса защо потребителите трябва да избират Internet Explorer 8 от българското представителство отговориха на в. Пари с „той блокира 10 пъти повече заплахи от зловреден софтуер в сравнение с Chrome“. Или поне това показва проучване на Net Applications, публикувано в началото на февруари. Може би заради това, а може би и заради огромните си предимства спрямо предшествениците си, той е браузърът, използван от 25.6% от потребителите по света.

А според проучване на NSS Labs Explorer 8 е засякъл 81% от „живите заплахи“ срещу Firefox 3 и неговите 27% засечени заплахи. Нелюбо преднина. Остава всеки да упражни правото си на избор и да използва своя предпочитан браузър. Приятно сърфиране!

Христо Ласков

▶ От днес всеки потребител ще види подобен екран, с който ще избере браузър за операционната си система

Поддръжка Mozilla вече със съпорт на български

▶ Поддръжката на български на всички продукти на Mozilla започна официално от понеделник, 15 февруари. Това заяви

Богомил Шопов от Mozilla България.

▶ Българските потребители могат да получават отговори на въпросите си на роден език през форума на Mozilla, на който е публикувана и секция Често задавани въпроси.

▶ Освен това

поддръжка за всички продукти на компанията, сред които е и мейл клиентът Thunderbird, може да бъде получена през IRC канала #mozilla.bg на сървъра irc://irc.mozilla.org, както и през Jabber на адрес mozilla.bg@conference.jabber.minus273.org.

Промени Колежите стават част от университетите

Колежите да станат част от структурата на университетите, се предвижда в новият закон за висшето образование. Идеята е те да имат общи съвети и да бъдат обединени по предметни обла-

сти, съобщи министърът на образованието Сергей Игнатов. Частните и държавните колежи няма да загубят своята самостоятелност, но като станат част от структурата на университетите, ще имат общи курсове и общ преподавателски състав. Според Игнатов в България няма достатъчно преподаватели за висшите училища и тази промяна ще пови-

ши конкуренцията между университетите за привличането им. Министърът съобщи още, че законът за висшето образование ще е готов до месец и половина. През 2015 г. демографските проблеми ще изправят университетите пред сериозни затруднения и вследствие на това може да има сливане между някои вузове, прогнозира Игнатов.

Сергей Игнатов

Протести

270

► хил. държавни служители във Великобритания ще стачкуват на 8 и 9 март заради намаляването на заплатите и на обезщетенията при уволнение

Интервю Проф. д-р Иван Милев, ректор на Минно-геоложкия университет, София

Енергийните специалисти ще са най-търсени

Крайно време е да се разреши въпросът с публично-частното партньорство във висшето образование

► **Проф. Милев, каква по-къса вашият опит - кои са най-желаните специалности през последните години?**

- Една от най-новите специалности, които открихме през последните години, е Геоинформатика. Желана специалност при нас е и Геодезия и маркшайдерство. На сериозен интерес се радват и Екология и опазване на околната среда, Информационни технологии, Сондиране и добив на нефт и газ. Обяснявам си интереса към тези професии с факта, че газификацията все повече навлиза не само в индустриалния сектор, но и във всекидневното на хората. Много голям интерес има и към обучението по подземно строителство. Специалистите в компанията Метрополитен, които строят софийското метро, са възпитаници на нашия университет. Все пак ние създаваме всички кадри, които обслужват енергийния и минерално-суровинния сектор. Специалността Обогащане и рециклиране на суровини е актуална и от гледна точка на това, че включва рециклирането на отпадъците, което е твърде актуален проблем.

► **Имателиновиспециалности?**

- Преди две години започнахме да обучаваме студенти по Газови и горивни пречиствателни техники и технологии. Към специалността има голям интерес и със сигурност в бъдеще ще я развиваме. Другата ни търсена специалност е

Разработване на полезни изкопаеми. Студентите, които завършват този курс на обучение, са изключително търсени от големите имена в бранша, каквито са Мини Марица-изток и Асарел Медет например.

► **Обучават ли се чуждестранни студенти в университета?**

- Чуждестранни студенти имаме основно във филиални в Кърджали. Общината там прояви голям интерес да има прием на студенти от Турция. В момента си партнираме и с агенция, която се занимава с подбор на студенти от арабския свят. Подготвяме и варианти как да протече обучението, тъй като все пак те трябва да имат и езикова подготовка. Така че в бъдеще контингентът на чуждестранните студенти в Минно-геоложкия университет ще е по-голям.

► **Какви са основните ви цели за следващата година?**

- Основната цел, която съм си поставил, е Минно-геоложкия университет да се превърне в център на газовите технологии в България. В близко бъдеще шефът на Газпром Алексей Милер ще посети университета, а и доколкото съм информиран, в България ще има дъщерни дружества на Газпром във връзка с тези проектите Набуко и Южен поток, което отваря вратите за реализация на специалистите в тази сфера. В МГУ е единствената школа по взривно дело в България, която дава сертификат за работа с взривни материали. Тук е и единствената школа за противопожарна охрана. Предстои да направим и център за взривни технологии.

„Младото поколение е комерсиално ориентирано и се насочва към университети, които лесно дават дипломи

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

► **Връзката между образованието и бизнеса - следите ли каква е реализацията на завършилите студенти? Какви примери може да ни дадете?**

- Държим много на връзките с бизнеса и следим за реализацията на нашите студенти. Мениджъри на някои от най-големите компании в бранша са хонорувани преподаватели при нас. Преди повече от година съставихме съвет на настоятелите на университета, който е съставен изцяло от представители на фирми. В него членуват хора като Иван Марков, бивш шеф на Мини Марица-изток, Лъчезар Цоцорков, мениджър на Асарел Медет, Цоло Вутов,

шеф на Геотехмин, Николай Вълканов, изпълнителен директор на Минстрой, Цветан Василев, председател на надзорния съвет на Корпоративна търговска банка, Ангел Семерджиев, председателят на ДКЕВР. Имам рамкови договори с всички големи дружества в бранша. Те ни оказват подкрепа с техника, оборудване и финансиране, отпускат стипендии за нашите студенти. Ние от своя страна можем да им предложим добре обучени кадри и организираме курсове за повишаване на квалификацията на техните служители.

► **Откакви промени се нуждаят висшето образование?**

- Трябва да се изясни ка-

зуса с публично-частното партньорство. Ние сме реализирали редица проекти чрез такива партньорства. За съжаление в България няма изградена нормативна уредба за публично частните партньорства в сферата на висшето образование. За това се говори от 5 години, но нищо не е направено. Друг широко дискутиран въпрос е дали в България има много университети. Ако са качествени и уникални по отношение на специалностите, които предлагат, значи не са много. Тенденцията в световен мащаб е всички да имат висше образование, затова и нужда от университети винаги ще има.

Доказаните университе-

ти, с дългогодишна история винаги ще са нужни и търсени. Не подкрепям обаче развитието на нови университети и колежи в т.нар. свободни форми. Основно защото те нямат необходимия научно-преподавателски състав. Затова и тези среди положиха огромни усилия да прокарат новия закон за научните звания. Според мен чрез него се изпълняват определени поръчки - хайде да направим професори и доценти, за да може да получим акредитация за висше училище. Това има сериозни последици и влияе негативно на качеството на специалистите, които излизат от тези университети.

Боряна Николаева

По време на криза расте интересът към МВА програмите

Студентите се интересуват най-много от стратегически мениджмънт и лидерство

Финансовата криза не оказва негативно влияние върху МВА програмите и не намали броя на желаещите да се обучават в тази степен. Това показват резултатите от проучване на база-

ната във Великобритания консултантска агенция в сферата на образованието - CarringtonCrisp.

Проучването е озаглавено „Криза ли? Каква криза?“ и показва, че финансовата криза е замразила намеренията на едва 7% от анкетираните 723 студенти да се запишат в МВА програма.

Тенденцията, която се откроява в проучването,

дори е точно обратната. Повече от 80% от запитаните са проявили интерес точно в този момент да запишат Master of business Administration. Проучването е проведено онлайн чрез най-различни комуникационни канали като Facebook и LinkedIn. Участниците в анкетата са от 91 държави, а най-голям е процентът на анкетираните от Индия, Австралия и Великобрита-

ния. Една от най-изненадващите тенденции, която се очертава от проучването, е свързана с интереса на студентите към учебния план. Най-предпочитани се оказват стратегическият мениджмънт и лидерството, а на дъното на класацията изпадат дисциплини като данъчна политика, логистика, аутсорсинг и бизнес етика.

Боряна Николаева

В мъртвата хватка на закона

Фалшив документ може да срине бизнеса на една от най-модерните птицевъдници на ЕС в Добрич

Историята на Птицевъдница АД в Добрич със собственик Иван Иванов може би ще се нареди в челните места по драматизъм в архивите на САПАРД. Това е един от 28-те случая, при които кандидатите не си получиха субсидията, защото бяха подложени на проверки от прокуратурата и заради което програма САПАРД бе блокирана през 2008 г. от Европейската ко-

мисия. В повечето от тези случаи подозренията бяха за документна измама във връзка със закупуването на оборудване за предприятията.

Документът

Проверката, която се извършва на добричката фирма, е по дело, заведено срещу неизвестен извършител, по сигнал от бившата шефка на ДФ Земеделие Ализан Яхова от края на 2008 г. Съмненията са, че е предоставен фалшив документ към проекта. Две години по-късно, в началото на 2010 г., районната прокуратура в Добрич

Галина Стоянова прекрати делото по случая, но сагата обещава да продължава още дълго. Първо, защото сегашната изпълнителна директорка на агрофонда Калина Илиева заяви, че ще обжалва на по-горна инстанция на Добричката прокуратура. Второ, защото собственикът на добричкото дружество Иван Иванов обяви, че ще търси правата си по съдебен път от ДФ Земеделие. Докато битката за истината тече, компанията в Добрич, с претенции да е най-модерното предприятие в ЕС в бранша, е на път да фалира. Вече върви процедура по несъстоятелност заради задължения към банките. Повече от 100 хил. лв. са месечните вноски, които Иванов трябва да превежда към трезорите. Единствената причина за тези негови неволи, твърди той, е невъзможността да получи субсидията си от близо 5 млн. лв. по предприемаческата програма.

Катаруци

Корените на злото идват от италианската фирма Катаруци, чието име е засечено от италианската финансова полиция и ОЛАФ по десетки проекти за субсидии, включително и по родната САПАРД. Това е компания, която се занимава с оборудване на предприятия от хранителната индустрия. След като спряха САПАРД преди две години, от фонда започват проверки на всички проекти. Разследващите съсредоточават вниманието си най-вече в т.нар. втора част на договорите. Така е, защото там са придружаващите оферти от три раз-

► Проектът на добричката птицевъдница по САПАРД не е единственият, по който е засечена фалшива оферта на италианската фирма Катаруци СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

лични компании със съответните цени на техниката, която предлагат. Именно на базата на тези цени одобряват проектите, решават дали посочената цена на закупената техника е реална или завишена. В случая с Добрич една от офертите е на Катаруци.

През ноември 2008 г. агрофондът пита италианската компания дали са пращали оферта по добричкия проект. На 17 ноември от Катаруци отговарят отрицателно. Обясняват, че такъв документ са пращали единствено на техен клиент от Румъния.

Разследването

Становището на ДФ Земеделие е, че случаят представлява нередност без финансови последици и сезира прокуратурата. Също така прокуратурата договори си с добричката фирма, сключен през 2006 г. по САПАРД, с мотив, че има неспазване

на договорения срок. Обвинението веднага образува дело за документна измама срещу неизвестен извършител, а собственикът Иван Иванов е свидетел. Това продължава до февруари 2010 г., когато делото е прекратено.

Холандецът

На въпроса на в. Пари как е попаднала фалшивата оферта от Катаруци в договора му Иванов обясни, че му я е донесъл някакъв холандец. Не мога да разбера защо италианците се отметнаха после, учуди се бизнесменът. Според служители на агрофонда обаче не е изключено офертата на Катаруци в българските проекти да е попаднала от румънския им колега, който единствен разполага официално с нея. Просто документът се преснима и се прилага, разказаха разследващите. Фирмите, които се занимават с обо-

рудване в ЕС, не са кой знае колко много, хората, които работят в бранша се познават и затова не е кой знае колко трудно да се маневрира по този начин. Иванов има търговски отношения с Румъния, но категорично отрече пред в. Пари да е изиграл тази схема. Освен това очевидно прокуратурата е сметнала, че злощастният бенефициент по САПАРД е бил подведен.

Епилог

Финалът на историята тепърва предстои. Тя обаче носи и своята поука. Първо, че истината невинаги носи целесъобразност, че най-малкото камъче може да преобърне колата. И нещо много важно - посланието, че пред закона всички са равни. Принцип, който ние в България все още отказваме да приемем.

Светлана Трифонова
Мария Добрева

Акценти

Ще заведат иск срещу ДФ Земеделие

► През 2008 г. Птицевъдница АД приключва проект по САПАРД за 10 млн. лв. и прави едно от най-модерните в ЕС предприятия за преработка на птичи продукти. Размерът на очакваната субсидия е 4.66 млн. лв.

► Неизплащането на тези средства е единствената причина, поради която компанията не може да продължи да работи според бизнес плана. Въпреки кризата, ако бяхме получили помощта, във фирмата щяха да работят не 60, а 200 души, казва собственикът Иван Иванов.

► Птицевъдница АД Добрич влиза в процедура по несъстоятелност,

защото тегли банков кредит от 4 млн. EUR заради проекта. По-късно банката увеличи лихвата, а фирмата има и кредит за оборотни средства.

► До май 2009 г. дружеството коректно се издържава, но след това вече не издържа, защото само за лихви всеки месец са необходими 100 000 лв.

► В договора за кредит е заложено първите вноски да са от субсидията, но това не става и банката си задейства процедурата.

► Нашият проект е абсолютно изряден. Доказват го многото проверки от ДФ Земеделие. Проверката ни много, дълго и безсмислено, продължават и сега, вече две години. Ще заведем искове срещу ДФ Земеделие. Нямаме друг избор. Трябва да търсим начин да спасим това предприятие, казва Иван Иванов.

Интервю Калина Илиева, изп. директор на ДФ Земеделие

Няма да допусна разследвани за измама да получат субсидии

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Италианската фирма Катаруци отрече да е пращала оферта на българските бизнесмени

► Госпожице Илиева, прокуратурата е прекратила разследването по случая с Птицевъдница АД в Добрич, как ще ко-

измама и съответно действваме, така че на неизрядните да не се плаща. Точно за това ни възстановиха плащанията по програма САПАРД.

Този бизнесмен дава хляб на много хора.

- Бих искала категорично да разграничим следните две неща. Един бизнесмен може да направи страховто предприятие, модерно, с качествено производство, да плаща на хората добри пари, да ги осигурява върху реалните заплати. Това страховто предприятие може да е направено и с машини втора употреба, в което няма нищо лошо. Всичко това обаче не означава, че този бизнесмен може да поиска за това пари от програма САПАРД, според чиито регламенти машините трябва да са нови, за да се получат субсидии. Сигурно предприятието е чудесно, може да дава работа на 300 души, но това не е оправдание да поискаш неправомерно пари и да използваш фалшиви документи.

Всеки ден при програмни загуби.

- А може би преди това е трябвало да се замисли, че ще търпи загуби заради използването на фалшиви документи. Земеделски стопани години наред не можаха да се възползват от евросубсидиите, защото програма САПАРД беше блокирана от една шепа хора, които с фалшиви документи са си позволявали да искат помощ. Не само земеделците са потърпевши, а и авторитетът на цялата ни държава. Ние толкова години се мъчим да изчистим това петно.

Вие смятате ли, че собственикът на Птицевъдница АД в Добрич е виновен?

- Аз не казвам кой е виновен, просто гледам документите. Знаете какъв беше най-големият проблем с кандидатите по САПАРД по мярката за модернизация на предприятията. Това, че всички фалшиви оферти са в придружаващата част. Те са със завишени цени, за да може реално закупеното оборудване да изглежда, че

е на най-ниската възможна цена. Това беше схемата. А ние в рамките на спасителния екшън план бяхме задължени да извършим 100% проверка на автентичността на офертите и разпратихме писма както до българските, така и до чуждестранните фирми, които продават оборудване. Процедурата се отнася и за Птицевъдница АД. А една от придружаващите оферти на нейния собственик беше от италианската фирма Катаруци. Още през ноември 2008 г. обаче ние сме получили писмо от фирмата Катаруци, в което ни информират, че никога не са изпращали оферта на Птицевъдница АД. Те казват, че единствената оферта, която някога са давали, е била за някакъв техен румънски клиент. В тази връзка съответно е изготвен сигнал от нас за специализираното звено в прокуратурата и там има образувано досъдебно производство. Искан да отбележа, че при спирането на програмата САПАРД при първия доклад на ОЛАФ в

няколко проекта бяхме установили, че са представени оферти от италианската фирма Катаруци.

Според вас случаята данни за обвинителен акт, така ли?

- Това не е проблем на фонд Земеделие. Припомням, че преди година и половина парите бяха спрени заради неупражнен достатъчен контрол от държавата. В мига, в който го направихме и хванахме всички фалшиви документи, наше задължение бе да ги изпратим в прокуратурата. Ние постановяваме отказ до приключване на съответните проверки и няма как да бъдат изплатени средства по този проект и останалите с подобна съдба. Така ще бъде и в бъдеще. Как си представяте някой, който е разследван за измама с фалшиви документи, да получи пари.

Ако се окаже, че няма вина?

- Когато се установи, че е коректен, средствата ще бъдат изплатени.

Светлана Трифонова

2 март

Българи откриха хибрид, заместник на ГМО соята

4 март

Ще завладее ли българското сирене Европа

Критерии

- Собствен бизнес или мениджърска позиция
- Участие в иновативни проекти или добри позиции на пазара
- Изрядни платци към държавата
- Социална отговорност
- Предимство - управление на проекти и бизнес на външни пазари
- Възраст до 35 години

Конкурсът продължава. Очакваме предложения кой млад мениджър да бъде представен във в. Пари на e-mail: szheleva@pari.bg

NEXT GENERATION 2

Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

Бяхме абсолютно анонимни, а станахме лидери на пазара

Важно е да усетиш духа на компанията, твърди Радослав Кошков, мениджър в Шнайдер Електрик България

Това, което ме е задържало в Шнайдер Електрик, е чувството, че съм полезен, и свободата да реализирам идеите си. Така Радослав Кошков определя вече десетгодишното си присъствие в българското поделение на световната компания. Там той в момента е директор Енергиен бизнес - партньори.

Пътят

Бил съм на стаж във Франция. Там успях да опозная фирмата, спомня си младият мениджър. След казармата успява да започне работа в компанията, в отдел Дистрибуция. След това се мести в Центъра за обслужване на клиенти. Той обслужва не само дистрибуторите, а и всички клиенти. На тази позиция Радослав се задържа шест месеца. След което е поел длъжността на търговец, който отговаря за нова клиентска група - специалистите, които се занимават с електроинсталациите. Имах шанса да работя в изцяло нов отдел за фирмата, но аз обичам предизвикателствата. На тази позиция успях да открива много истина за пазара, казва Радослав Кошков. По-късно се оказва, че това, което той прави в областта на директните продажби, е много успешно и се е прилагало в някои страни, където Шнайдер има свои филиали.

Така възниква отдел Дифузен пазар - част от отдел Дистрибуция, който от 2008 г. е ръководен от Радослав. По този начин младежът получава увереност, че има какво да направи. След време започнаха да ни дават за пример като добра практика с това, което сме направили в България. Успяхме в бизнеса, защото бяхме абсолютно анонимни, а станахме номер едно на пазара, заявява Радослав, който вече е директор Енергиен бизнес - партньори. Това включва дистрибуторите и техните клиенти.

Визитка**Кой е Радослав Кошков**

- ▶ 34-годишният мениджър е директор Енергиен бизнес - партньори във фирма Шнайдер Електрик България.
- ▶ По образование е инженер, завършил Техническият университет в София, Френски факултет.
- ▶ Има стажове и дипломна работа във Франция.

Мотивация

Човек трябва да отива с желание на работа. Ако не е така, може би трябва да търси промяна, отбелязва Радослав. Това той казва и на своите служители. Иначе работата се превръща в мъчение с предизвестен край. Важно за него е да знае какво прави, с какво може да помогне, кои са силните му страни. Според мениджъра винаги трябва да се подхожда с доверие към хората, независимо дали са колеги или клиенти.

Радослав е самокритичен към себе си и смята, че когато човек си помисли, че е много велик, балонът се пука рано или късно. Една от причините, поради които е стигнал до сегашната си позиция, е, че винаги се е старал да мисли глобално. Не съм от хората, които ще се съсредоточат в длъжностната си характеристика и ще се ограничат с нея. Винаги се възнаграждава усилието, което полагаш допълнително и което невинаги води до ползи само за теб, разсъждава той.

Стабилност

В условията на криза, работейки с фирми, от които зависи 50-60% от цялостния бизнес на компанията, си поставихме за цел да запазим финансовата си стабилност, споделя Кош-

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ков. Това е време, в което наистина ще се види кой прави правилните неща и дали ги правим по правилния начин. Приоритет на компанията е постигане на финансовата дисциплина, която да гарантира стабилност за бъдещото развитие, и едва след това идва целта ръст за бизнеса.

Страховете пречат на работата. В началото на 2009 г. основната ни цел беше да завършим годината със същите партньори, с които сме започнали, без нито един от тях да е в лошо финансово състояние и ус-

пяхме, отбелязва Радослав. Но докато не мине цялата икономическа криза в България, той не може да се почувства истински успял. За Радослав успехът е моментно състояние, защото човек може да е успял някога, но трябва да гледа целия си път.

Целите

Целта на Кошков е - независимо от кризата дистрибуторската мрежа на компанията да се развие още повече и да дава още по-добри резултати, отколкото е давала преди това.

Компанията организира и тиймбилдинги. Радослав смята, че това е едно от най-важните неща в момента - духът на фирмата да е сплотен и че когато човек се усети наистина като част от тиймбилдинга, разбира от какво голямо значение е това. Всяка сряда организират съвместни занимания - мъжете играят футбол, а дамите ходят на народни танци. Според Радослав това е много добра практика и всички са много доволни, не изисква кой знае какви финанси, а ефектът

е много добър. Той смята, че много неща може да се научат от една примерна случка - колеги, които са имали конструктивен спор през деня, а вечерта играят заедно или един срещу друг. Интерес за него представлява наблюдението на поведението на хората, от което може да се научат много неща.

Радослав е голям киноман, почитател на европейското и авторското кино. Гледал е почти всички ленти на почти старото поколение режисьори.

Радостина Пенева

Отговорност

” Ако се спънете и паднете, аз ще съм виновен

► Барак Обама, президент на САЩ, към писателя и заслужил професор от Чикагския университет Уилям Макнийл, докато му помага да слезе от сцената след раздаване на наградите за култура

Красота
Камили
дефилират на
конкурс в ОАЕ

Необичаен за европейските представи конкурс по красота се провежда в Аджман в Обединените арабски емирства. В продължение на три дни арабите от региона показват най-добрите си камили,

като на ден минават по 150 претендентки за титлата. Собствениците на двете финалистки получават луксозни коли, а на следващите осем - парични награди. За да запази културното наследство, правителството финансира отглеждането на камили и организира фестивали и търгове след тях. Цената за добра камила може да мине 4 млн. USD.

СКЪПИ ПОРОЦИ

Личните проблеми на актьора Чарли Шийн може да струват много на продуцентите му

Бъдещето на телевизионния сериал "Двама мъже и половина" на CBS се превърна в основна тема в Холивуд, след като миналата седмица актьорът Чарли Шийн влезе в клиника за рехабилитация и заснемането на нови епизоди беше прекратено. Макар че причината за решението му не беше обявена официално, Шийн най-вероятно ще се опита да се пребори с пристъпите на агресия, които му създават проблеми напоследък. По Коледа той беше арестуван в ски курорта Аспен, щата Колорадо, заради побой над съпругата си. Вниманието е насочено главно към договорите на Шийн. Две важни клаузи се очаква да определят какво ще стане отгук нататък. Първата е моралната клауза в договора му с продуцента Warner Bros. TV (WBTV), а другата засяга формулировката "ключова фигура" в застраховката на шоуто. "Двама мъже и половина" е най-гледаната телевизионна комедия и CBS и WBTV имат интерес да запазят тази дойна крава по екраните колкото се може по-дълго. От друга страна, обаче Шийн може и да не се върне толкова бързо, колкото телевизията и продуцентската компания се надяват. Това поражда въпроса кой е отговорен за евентуалните финансови загуби от отсъствието на Шийн. CBS и WBTV отказаха коментар по въпроса, но юристи представиха възможните варианти пред Reuters.

лице вреди на работата. Телевизионната звезда номер едно ще трябва да отсъства доста дълго, за да може да бъде уволнен. Моралните клаузи обаче често предвиждат неустойки, което означава, че той може да бъде подведен под отговорност за щети, произтичащи от липсата му на дисциплина. По неофициални данни Шийн печели повече от 900 хил. USD на епизод, което го прави най-високоплатеният актьор в телевизията. Ако той е нарушил моралната си клауза, продуцентите може да го съдят да възстанови парите, които са изгубили, докато го е нямало. Това не е първият път, когато Шийн влиза в клиника за рехабилитация. През 1990 и 1998 г. той беше хоспитализиран след употреба на големи количества наркотици и алкохол. Когато обаче миналата седмица влезе в клиника, в прессъобщението му не се посочваха изрично алкохол и наркотици. Това може да означава, че представители му се опитват да избегнат евентуално за-

тване на моралната клауза, в случай че именно такъв е проблемът.

Ключова
фигура

Филмовите и телевизионните продукции винаги се застраховат за непредвидени обстоятелства. Уговорката за ключова фигура определя какво ще стане, ако нещо непредвидено се случи с някого от основно значение за продукцията като звездата. Разпределението на риска винаги е подчинено на определени условия и изключения, като например избрания начин на живот. Миналите проблеми с наркотиците и алкохола на Шийн са известни и най-вероятно са предвидени в застрахователния договор. С други думи, полицата може да не покрива възстановяването на актьора в рехабилитационен център и в такъв случай загубите ще са за сметка на WBTV и/или CBS. Има и нещо друго. Продуцентите плащат цяло състояние на Шийн и някои юристи смятат, че сегашният случай е добър повод те да предоговорят условията. Това, разбира се, е рисковано. Но пък WBTV и CBS биха могли да си спестят милиони долари, ако обвинят Шийн за всичко.

Морална клауза

По принцип моралната клауза позволява на работодателя да промени или прекрати договора, ако поведението на наетото

Арт
Художникът
Ци Байши трети
по продажби

Китаецът Ци Байши е третият най-продаван художник в света, става ясно от данни на аукционните къщи за 2009 г. С продажби за над 70 млн. USD той се нарежда веднага след традиционните лиде-

ри Пабло Пикасо и Анди Уорхол, чиито творби са донесли 220 млн. USD. Макар че 2009 г. беше една от най-лошите години за големите аукционни къщи, продажбите на китайско изкуство, и по-специално на творби на Ци, скочи рязко благодарение на местните новобогаташи. Броят на доларовите милиардери в Китай миналата година стигна 130.

Реклама
Парис Хилтън
прекалено гореща
за Бразилия

Реклама на бира с Парис Хилтън разгневи секретариата по въпросите на жените в Бразилия. В клипа наследницата на хотелската империя е с къса черна рокля и търка кутийка „Давеса“ в себе

си, а на прозореца са се скупчили хора да гледат. Според секретариата това е обида за жените. Бразилските закони забраняват в рекламите на бира жените да се третират като сексуални обекти. Много билбордове на пиво показват жени по бикини, но те се монтират на плажовете, където такова облекло е нормално.

